

3. lpp. Putni, kas līdzās.

4. lpp. 1934. gadā uzbūvēja 13 km garo Plintiņu–Raķukroga meža dzelzceļu.

5. lpp. Valsts svētkos Dundagā un Kolkā.

5. lpp. Tikšanās Mazirbē.

6. lpp. «Korī var būt cilvēki, kas dziedāt nevar, bet atbalsta kori».

6. lpp. *SLA Līcis 93* — novada lielākā ražotne.

8. lpp. Kā turpmāk skatīsimies televīziju?

«LĪDZ PAŠĀM MALĀM DZĪVE PILNA MŪZIKAS»

Ojāra Vācieša teiktos vārdus droši var attiecināt uz Viesturu Rērihu. Jau agrā bērnībā *ragu mūzikas* savaldzināts, viņš tai nodevies ar visu sirdi un dvēseli. Trīsdesmit piecus gadus Viesturs Kolkā vada skolēnu pūtēju orķestri, kopš 1979. gada ar to piedalījies visos Skolēnu dziesmu un deju svētkos, ar pieaugušo pūtēju orķestri kuplinājis neskaitāmus godus un izrīcības Kolkas pagastā. Šogad valsts svētkos Viesturs saņem godam pelnīto atzīni par mūža ieguldījumu. Zīmīgi, ka jaunajā novadā to pirmais iegūst Viesturs — Dundagas puika, kas darba mūžu aizvada Kolkā.

— Kā sākās jūsu aizraušanās, kas pārvērtās par vaļasprieku un darbu visam mūžam?

— Vēl negāju skolā, kad mani savaldzināja toreiz Dundagā slavenais Blumberga orķestris, kas spēlēja visur — kāzās, bērēs, pilngadības svētkos, zaļumballēs. Tauru skaņas varēju klausīties neapnīcis.

Bērnību pavadīju Ģibzdes ciema Jaunburtniekos. Netālajā Ģibzdes skolā mācījies pirmās četras klases, pēc tam jau Dundagā. Tur darbojās skolotāja Ernesta Ābola orķestris. Pirmajā gadā vēl nesaņēmos, bet tad pieteicos. Vispirms spēlēju vieglākos instrumentus — altu, tenoru. Pēc gada skolotājs Ābols man uzticēja baritonu. Tas jau bija nopietnāk, dabūju solo partijas. Iz-mantojām skolas instrumentus, bet es sapņoju iegūt pašam savu trompeti. Kad beidzu astoto klasi, tad man to arī nopirka. Jau zināju, ka gribu tālāk muzikāli izglītoties Ventspils mūzikas vidusskolā.

— Kā nonācāt Kolkā?

— Pēc vidusskolas man it kā vāja-

dzēja doties uz mūzikas skolu Alūksnes pusē. To nevēlējos, bet kāds cits absolvents tur dīkti gribēja, jo tajā pusē dzīvoja radi. Tad Kolkas kultūras dzīves vadītāja Ausma Krautmane mani uzaicināja uz

• Zvejnieku svētkos Kolkā aizvadītajā vasarā.

Foto no V. Rēriha albuma

Kolku. Neaizgāju gluži tukšā vietā. Rūdolfs Ermanbriks tur bija vadījis muzikālo dzīvi, Ainis Ēkups dažus gadus — orķestri. Tomēr tobrīd orķestra nebija, tāpēc sāku strādāt par kluba vadītāju. Bet darbs ar *pāpīriem* mani neaizrāva, un es pārgāju uz zivju cehu par strādnieku. Man patika fiziski strādāt.

Tad Jautrīte Freimute, kas tolaik bija Kolkas skolas direktore, uzaicināja strādāt ar bērniem. 1974. gada 7. oktobrī nodibināju skolēnu pūtēju orķestri. Tā pagājuši trīsdesmit pieci gadi. Līdztekus ciemā esmu vadījis pieaugušo pūtēju orķestri, kurā lielākoties spēlējuši mani bijušie audzēkņi. Pašlaik ir tā: ja vajag uzspēlēt Zvejnieku svētkos vai Lībiešu svētkos, tad sapulcinu pieaugušos. Pašlaik pastāvīgu lielo orķestri nespējam veidot, jo liela daļa

darba dēļ aizklūdusi prom.

Piecpadsmit gadus līdztekus strādāju arī cehā un pēc maiņas vakaros nācu uz skolu. Tagad viss mans darbs ir saistīts ar mūziku: mācu mūziku gan pamatskolā, gan mūzikas skolā. Darba pietiek.

— Cik bērnu darbojas orķestrī? No kāda vecuma vēlams sākt? Un cik šādu orķestru ir Latvijas skolās?

Redaktora ziņa

Uz veselību!

Avīzē, kas izdevusies gana raiba un daudzveidīga, gluži nejauši cauri vijas veselības tēma. Ārsts Valdis Rande stāsta, kā izsargāties no gripas un kādi medicīnas pakalpojumi būs pieejami turpmāk. Arnolds Grīnfelds atceras pasenos laikus, kad starp stacijām bija mežmateriālu krautuves, un pašus krāvējus, kas bijuši varenī, dūšīgi vīri — pēc darba, slapji un noguruši, turpat zem krūmiem stundas piecas pagulējuši, lai atkal krautu nākamo vilciena sastāvu.

Jā, tieši mazliet ieilgušā siltā rudens laikā, kad dažam labam tomēr jāsatinas segās, gribas vē-

lēt labu veselību. Katram atrast tieši sev vajadzīgo vitamīnu devu tiešā un pārnēstā nozīmē, kas ļauj pārdzīvot pašas drūmākās ziemas. Veselu garu un miesu vajag mums visiem — lēmējiem un izpildītājiem, lieliem un maziem, dundadzniekiem un kolciniekiem. Atcerēsimies, cik svarīga loma ir attiecībām, katram izteiktam vārdam. Tam piekritīs arī mediķi.

Lai Adventa laikā norimstam un padomājam par vērtībām savā dzīvē. Arī tas reizēm ir ļoti veselīgi.

Alnis Auziņš

— Parasti orķestrī turas ap divdesmit. Ja skaita arī iesācējus, tad būtu gandrīz trīsdesmit. Visu laiku jau tā: vieni beidz skolu, tāpēc nemitīgi jāgatavo jaunie. Cik pavisam izgājuši cauri manām rokām, nemaz nemāku pateikt. Jāatzīst, ka pēdējos desmit gados bērņus aizraut aizvien grūtāk. Viņiem dod vairāk vaļas nekā agrāk. Bērņiem vairs nav tādas degsmes. Viegli strādāt ar tiem, kuru vecāki interesējas par savām atvasēm, rūpējas par viņu gaitām ārpus skolas. Nodarbības ieteicams sākt 9–10 gadu vecumā. Jābūt jau īstajiem zobiem, lūpas arī nedrīkst samocīt.

Pavisam Latvijā ir ap 50 skolēnu pūtēju orķestru. (*Latvijā ir ap 900 vispārizglītojošo skolu. — Red.*) Ziemeļkurzemē trīs vietās: Talsos, Ventspilī un Kolkā.

— Kas ir bijuši nozīmīgākie koncerti?

— Skolēnu dziesmu un deju svētkos un Skolu jaunatnes pūtēju orķestru salidojums. Esam piedalījušies visos dziesmu svētkos no 1979. gada un tagad gatavojamies nākamajai vasarai. Repertuārs ir ļoti sarežģīts, jāiegulda liels darbs.

— Žēl, ka Dundagā vairs nav pūtēju orķestra, bet ar jauno novadu pie orķestra tā kā būtu tikuši. Atbrauciet kādreiz uzspēlēt!

— Šogad ar skolēnu orķestri muzicējam Dundagā, atbalstot Dundagas Mākslas un mūzikas skolas rīkoto akciju.

— Savulaik papēti-

ju skolotāja Ābola atziņas. Ilgus gadus viņš turējās pie pārliecības, ka jebkuram bērnam var iemācīt mūziku, bet mūža novakarē atzinis, ka gluži visiem tomēr nevar.

— Es uzskatu, ka tiešām jebkuru vispārizglītojošās skolas audzēkni var sekmīgi muzikāli izglītēt. Jautājums tikai, cik liels darbs katrā jā-

Nobeigums
5. lappusē.

Decembrī

Dundagas pili

- 4. XII plkst. 10.00 *Latvijas Avīzes* diena.
- 4. XII plkst. 19.00 Igo koncerts.
- 11. XII plkst. 17.00 Lielās egles iedegšana.
- 18. XII Ziemassvētku pasākums invalīdiem.
- 19. XII plkst. 16.00 Ziemassvētku koncerts.
- 20. XII Ziemassvētki pensionāriem.
- 31. XII plkst. 24.00 nakts balle ar *Brenča muzikantiem*.

Līdz decembra vidum kolonālā Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu izstāde.

Kolkā

- 5. XII plkst. 15.00 tautas namā Kolkas pašdarbnieku izrāde — Elmāra Ansona komēdija *Stārķa matemātika*.
- 18. XII Ziemassvētku pasākums Kolkas pamatskolā.
- 22. XII Ziemas saulgrieži Kolkasragā — ugunskurs, blūka vilkšana, dziesmas, rotaļas, karsta tēja, laimes liešana.
- Adventes laikā evaņģēliski luteriskās draudzes baznīcā dievkalpojumus ar mūzikas skaņām papildinās: 29. XI kokļu skaņas mūzikas skolas pedagogu izpildījumā, 6. XII Pastendes sieviešu vokālais ansamblis *Harmonija*, 13. XII ansamblis *Sarma*, 20. XII Ķurbes ev. lut. draudzes sieviešu ansamblis.
- 26. XII tautas namā Ziemassvētku labdarības koncerts (mazajā zālē apskatāma vietējo rokdarbnieku izstāde).
- 31. XII aicinām kolciniekus tautas namā kopīgi sagaidīt Jauno gadu. Balle.

Kolkas skolēnu pūtēju orķestrī spēlējuši 152 audzēkņi, no tiem 5 beiguši dažādas mūzikas skolas.

Pirmais koncerts noticis 1975. gada 7. martā.

1985. gadā no vienas klases 17 skolēniem 11 piedalījušies orķestrī, 1992. gadā — 10 no 20.

Skolēnu pūtēju orķestra lie-

lākie sasniegumi Skolēnu dziesmu svētkos: 1977. gadā 1. vieta Kuldīgas zonā, 1979. gadā 2. vieta dziesmu svētkos, 1984. gadā 2. pakāpes laureāti dziesmu svētkos, 1987. gadā 1. pakāpes laureāti Kurzemes zonā, 1989. gadā 1. pakāpes laureāti dziesmu svētkos, 2005. gadā 2. vieta Kurzemes zonā.

Ko tie nospriež, tas paliek

Novada domē

28. oktobrī...

► Nauda veselības centram

Palielināja dotācijas Veselības un sociālās palīdzības centram (VSPC) papildus par Ls 6000, lai segtu zaudējumus, ko nevar iekasēt no pacientiem ilgstošajā sociālajā aprūpē. Apstiprināja ārstniecības pakalpojumu izcenojumus. Noteica, ka novada iedzīvotājiem pacienta iemaksa VSPC dienas stacionārā būs Ls 3.

► Būvniecība Vīdales ielā 3

Atbalstīja īpašnieka vēlmi Vīdales ielā 3 būvēt 3 kW vēja ģeneratoru un uzdeva Būvvaldei sagatavot plānošanas un arhitektūras uzdevumu.

► Maksas

Noteica tarifus komunālajiem pakalpojumiem *Mazirbes skolas 2* īrniekiem. Apstiprināja šādus pašvaldības iestāžu un struktūrvienību pakalpojumu cenrāžus: *Par maksas pakalpojumiem Dundagas pili, Par maksas pakalpojumiem novada domē un Attīstības nodaļā, Par maksas pakalpojumiem Dundagas vidusskolā.* Nolēma pārstrādāt un atkārtoti izskatīt cenrāžus *Par Tūrisma informācijas centra maksas pakalpojumiem un Par tirgus nodevām.*

► Sporta halle

Nolēma lūgt atļauju piešķirtos valsts investīciju projekta *Dundagas pagasta sporta halles būvniecības uzsākšana* līdzekļus (Ls 12867,42) izlietot Kolkas sporta halles būvniecības

kredīta dzēšanai.

► Atrastās mantas izmantošana

15.–16. X vētrā jūras piekrastē starp Kolkasragu un Vaidi izskaloti vairāk nekā 100 m³ zāģbaļķu. Uzdeva izpilddirektoram kopā ar Attīstības nodaļu līdz 1. I izstrādāt pašvaldības saistošo noteikumu projektu par kāpu zonas apsaimniekošanas kārtību, paredzot tajā kokmateriālu, naftas produktu un nosliukušu dzīvnieku izskalošanas gadījumus, kompetences sadali ar atbildīgām valsts aizsardzības un vides institūcijām, kā arī citus ar kāpu zonu uzraudzību un apsaimniekošanu saistītus jautājumus. Nolēma Kolkas pagasta pārvaldes uzraudzībā esošos 47m³ no jūras izskalotos kokmateriālus 24. XI pārdot atklātā izsolē. Sākuma cena ir Ls 25 par kubikmetru.

► Kolkas ūdensvads

Atļāva Kolkas pagasta pārvaldei izlietot Kolkas pagasta padomei piešķirtās valsts dotācijas infrastruktūras attīstībai (Ls 654,71) Kolkas ciema maģistrālā ūdensvada remontam.

► Iepirkumu komisija

1. XI izslēdza no domes Iepirkumu komisijas Andri Girniusus.

► Nomas maksa skolas virtuvē

Noteica Dundagas vidusskolas ēdināšanas bloka virtuves iekārtu un telpu nomas maksu Ls 4188,95 gadā. To veido telpu noma *Mazajā skolā* par deviņiem mēnešiem Ls 360, telpu noma *Lielajā skolā* Ls

1628,40 un iekārtu noma Ls 2200,55 (30% no gada nolietojuma normas).

► Autoveikala maršruts

Apstiprināja SIA «M & M Roja» autoveikala maršrutu grafiku: pirmdienās no plkst. 9.00 līdz 10.00 *Akmeņdārzi* Latevē, no 10.30 līdz 11.30 *Apsēni* Āžos, no 13.20 līdz 13.30 Ostē, no 14.00 līdz 14.20 *Valdnieki* Kārļmuižā un no 14.30 līdz 14.50 *Pipari* Kārļmuižā; ceturtdienās no plkst. 9.30 līdz 10.00 *Akmeņdārzi* Latevē, no 10.20 līdz 10.40 *Baltā skola* Mazalakstē, no 11.10 līdz 11.40 *Alkšbirzes* Kārļmuižā un no 12.00 līdz 12.20 *Pipari* Kārļmuižā.

► Bērnudārzā

Atstāja negrozītu 29.07.2009. domes lēmumu, ka Dundagas pirmskolas izglītības iestādē noteiktas 10,5 pedagogiskās slodzes. Ja ir valsts finansējums 5 un 6 gadīgo apmācībai, šo grupu pedagogiem noteikt 1 darba slodzi. Audzinātāju palīgu neatbilstošo darba samaksu skatīs, sastādot nākamā gada budžetu.

Nolēma neapņēķināt Ls 0,30 dienasnaudu bērnam, kurš apmeklē bērnudārzu nepilnu dienu. Noteica, ka audzēknim aprēķina vienotu maksu par ēdināšanu neatkarīgi no ēdienreīžu skaita. Ēdināšanas maksa nav attiecināma uz bērniem, kurus atved tikai uz rīta nodarbībām un pēc tām bērnudārzu atstāj. Atbrīvot no maksājumiem par ēdināšanu var, tikai rakstiski vienojoties ar bērna vecākiem.

► Saistošie noteikumi

Izdeva saistošos noteikumus Nr. 12 «Par Dundagas novada centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu ekspluatāciju». Apstiprināja saistošos noteikumus *Par ne-*

kustamā īpašuma nodokļa un zemes nomas maksas atvieglojumu piešķiršanu Dundagas novadā. Apstiprināja grozījumus *Dundagas novada pašvaldības nolikumā.* Apstiprināja saistošos noteikumus *Par sabiedrisko kārtību Dundagas novadā.*

► Piedalīšanās

projekta papildu kārtā

Nolēma sagatavot tāmi ģērbtuvju rekonstrukcijai *Lielās skolas* sporta zāles un tāmi Kolkas Tautas nama autonomai apkurei ar lokālu katlumāju atbalsta saņemšanai no ES finansētā pasākuma *Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem.*

► Kultūrizglītības iestāde

Izveidoja darba grupu, lai izpētītu vienotas kultūrizglītības iestādes izveidošanas lietderību: Baiba Dūda, Jānis Dambītis, Alānda Pūliņa, Ivars Abajs un Smaida Šnikvalde.

► VSPC iemītnieku maksājumi

Pēc Ministru kabineta 27.05.2003. noteikumiem Nr.275 *Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība* un 07.05.2009. to grozījumiem no iemītnieku pensijas pārskaita vai ieskaita sociālās aprūpes centriem nevis 85% kā līdz šim, bet gan 100%. Domnieki atbalstīja Veselības un sociālās palīdzības centra (VSPC) priekšlikumu 10% pensijas atstāt novada iemītnieku — vientuļo pensionāru — personiskajām vajadzībām,.

► Kolkas

pagasta pārvaldes vadītājs

Kolkas pagasta pārvaldes vadītāja amatā iecēla Aldi Pinkenu.

► Kolkas valde

1. IX pēc pašu lūguma izslēdza no Kolkas valdes Aldi Pinkenu un Gati Fridrihsonu un iekļāva ciema

valdē nākamos kandidātus — Veltu Šteini un Dzintru Tauniņu.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz 10,5 ha nekustamo īpašumu *Upeslīči.*

... un 19. novembrī

► Rajona slimnīcu apvienošana

Piekrita Ventspils pilsētas pašvaldības SIA *Ventspils slimnīca* un a/s *Talsu slimnīca* apvienošanai.

► Pašvaldību

apvienošanas dotācijas Kolkā

Precizēja dotācijas izlietojuma tāmi. Izlietotie līdzekļi: Ls 28 905 — sporta zāles būvniecībai, Ls 18 224 — bērnudārza *Rūķītis* remontam, Ls 3775 — Kolkas bibliotēkas remontam, Ls 7841 — Kolkas tautas nama logu nomaīnai un siltumtrases remontam. Atlikušos Ls 87 255 izmantos Kolkas pagasta ūdensapgādes sistēmas uzlabošanai.

► Koku un krūmu ciršana

Atļāva cirst kokus ārpus meža zemes Saunaga *Jaunpilīs.*

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem *Ākdārzs* (6,6 ha), *Nameji* (1,0093 ha), *Vidliepnieki* (0,76 ha), *Alkšrubirzes* (9,43 ha), *Lejasmāļēji* (20,93 ha), *Damakšņi* (25,76 ha), *Dūmelnieki* (22,6 ha), *Dzērvenes* (9,4 ha), *Jūrnieki* (6,4 ha), *Liepkalni* (8,2 ha), *Pērķņmeiri* (21,2 ha), *Priedes* (8,97 ha), *Salnas* (25,47 ha), *Zīlītes* (5,6 ha), *Akmentiņi* (30,2 ha), *Celmlauži* (14,7 ha), *Skudras* (6,61 ha).

Protokols pārlūkoja Aivars Miška

Viena no skaistākajām ēkām

Vasarā un vēl arī rudens pusē dažādi remontdarbi notikuši gan *Mazajā* un *Lielajā skolā*, gan Veselības un sociālās palīdzības centrā (VSPC). Šoreiz — par paveikto VSPC. Stāsta iestādes vadītājs Valdis Rande.

VSPC remontē jau kopš 2006. gada. Saņēmām atbalstu 3 Valsts investīciju projektiem: vienu 2. stāva kreisās puses remontam, otru — jumta nomaīnai, trešo — ēkas siltināšanai. Apstiprinātie Valsts investīciju projekti un pašvaldības atbalsts VSPC ēkai ļāvisi kļūt par vienu no skaistākajām Dundagas centrā.

Valsts investīciju projekts esam saņēmuši Ls 75 198, bet pašvaldības līdzfinansējums bija Ls 31 000. Oktobra sākumā paši saviem spēkiem, izmantojot saziiedotu naudu, nopirkām pinoteku, lai nokrāsotu velosipēdu novietnes. Krāsu pieskaņojām notekcaurulēm. Celtnieki brīvprātīgi nokrāsoja arī visu žogu. Tagad esam sakārtojuši arī vārtus, kuru koka daļu bija sabojājis laika zobs.

Kad sāku pirms 5 gadiem šeit strādāt, izremontēt bēniņstāvu bija mans sapnis. Šovasar tāda iespēja radās un mēs to izdarījām. Kreisajā pusē atrodas mans, ārsta internista Mintauta Krasona un grāmatvedes Agitas Vāgenmeistares kabinets, bet labajā — 2 palātas slimniekiem, kas atnāk tikai uz procedūrām. Viena palāta paredzēta vīriešiem, otra — sievietēm. Gribētos vēl tajās televizorus un radio, lai cilvēki justos labi. Ja kāds varētu uzdāvināt, mēs būtu ļoti pateicīgi.

Priecājamies, ka remontdarbos uzvarējusi firma *Pretpils*. Ar tās

darba kvalitāti esmu apmierināts, būvnieki visu paveic laikā un ar cieņu izturas pret centra darbiniekiem.

Vēl mums ir sapnis izremontēt 2. stāva labo pusi, kur cilvēki atrodas ilgstošajā aprūpē. Telpas gan tur ir remontētas, bet gribētos, lai visa māja būtu skaista. Nākotnes sapnis ir izbūvēt liftu. Līdzekļus ceram iegūt, piedaloties projektos.

Esam saņēmuši arī ziedojumu no SIA *Kurekss* — Ls 6 000. Tās vadītājs interesējās, ko varētu palīdzēt, lai uzlabotu Dundagas iedzīvotāju veselību. Aprunājoties ar ģimenes ārstiem un ārstu internistu, kopīgi secinājām, ka vajadzētu zemūdens masāžas iekārtu. Dundadzniekiem ir sirds un asinsvadu slimības, ļoti daudz locītavu un muguras vainu, kas iegūtas, strādājot smagu darbu. Ar šīs iekārtas palīdzību varēsim uzlabot veselību daudziem. Par ziedoto naudu iegādājāmie balneomasāžas vannu ar 12 ūdens un 30 gaisa sprauslām. Uzņēmīga māsiņa Anita Lavrenova par savu naudu pabeigusi Stradiņa slimnīcā apmācības un saņēmusi sertifikātu, ka var strādāt ar šo iekārtu. Firma pati atbrauks un pēc uzstādīšanas apmācīs Anitu rīkoties tieši ar balneomasāžas vannu. Pakalpojums būs pieejams no janvāra. Visa ķermeņa masāža maksās Ls 5, ķermeņa daļas (muguras vai kāju) — Ls 3.

Finansiālais stāvoklis iestādē ir slikts, jo Valsts obligātās apdroši-

nāšanas valsts aģentūra, kuras tagadējais nosaukums ir Valsts norēķinu centrs, šogad mums paredzējusi par Ls 16 000 mazāku finansējumu nekā pērn. Tā ir liela starpība. Esmu lūdzis palīdzību pašvaldībai, un tā piešķīrusi Ls 6 000.

Ilgstošajā aprūpē jābūt 14 vai 15 cilvēkiem, bet nemam 20, lai varētu nopelnīt. Par šiem ļaudīm rūpējas tikpat darbinieku kā iepriekš. Paldies Dievam, ka pie mums norīkota *100 latu stipendiāte* Daiga Kriķīte. Viņa ir fantastisks cilvēks — izdarīga, iejūtīga, sirsnīga, centīga, kā radīta aprūpētājas darbam.

Ilgstošajā aprūpē atrodas gan mūsu, gan citu novadu iedzīvotāji. Mūšējie maksā Ls 8 par dienu, pārējie — Ls 10. Taču priekšroka vienmēr ir Dundagas novada iedzīvotājiem.

Sniedzam vēl kādu pakalpojumu, lai varētu ko nopelnīt. Bijušajā Talsu rajonā pirmie ieviesām mājas aprūpi. Ģimenes ārstiem ir noteikts diagnožu saraksts, kas atbilst mājas aprūpei. Ģimenes ārsti šo aprūpi norīko, mani cilvēki — izdara. Pakalpojums iedzīvotājiem ir par velti, to apmaksā valsts.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Jauka izstāde

Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu darbu izstāde priesē apmeklētājus kopš valsts svētkiem.

Kolonālē aplūkojami daudzi un dažādās tehnikās tapuši darbi: no salīmētām papīra sloksnītēm darināti portreti, zīmējumi ar Dzintenes, valsts svētku un tautas dziesmu tematiku, veidojumi no auduma un māla, pils parka projekts, savda-

bīgi puķupodi ar nevīstošiem ziediem, Zaļā jumprava, Pils dārznieks un Rūķīšu karalis dabiskā lielumā, vērienīgs no dabas priekšmetiem veidots 17 audzēkņu kopdarbs — gluži kā gobelēns (skolotājas Linda Celma un Sandra Dadze). Redzama

Uzraudzības padomes sēdē

Septembrī rakstījām par Pašvaldības sadarbības apvienības (PSA) Ziemeļkurzeme padomes 1. tikšanos pēc novadu izveides. Šoreiz lasiet par 2. sēdi, kas 11. XI notika Dundagā.

Jāpiebilst gan, ka likumā *Par pašvaldībām* ir mainīts tāda veida padomju nosaukums, un tagad tā saucas Uzraudzības padome.

Sēdē pulcējās Talsu, Ventspils un Dundagas novadu vadītāji, kā arī iespējamie Pašvaldības sadarbības apvienības iestādes dalībnieki — Rojas novada domes priekšsēdētājs Jānis Žoluds un Alsungas novada domes priekšsēdētājs Grigorijs Rozentāls.

Klātesošie vienojās, ka sēdi vadīs Dundagas novada domes priekšsēdētājs Aldons Zumbergs. Sanāksmē apskatīja jautājumus par iestādes pansijas un e-pakalpojumu reorganizācijas plānu, iespējamajām turpmākās sadarbības jomām, ko piedāvāja Dundagas novada dome, — plānošanā, izglītībā, kultūrā, civilajā aizsardzībā, sabiedriskajā kārtībā, atkritumu apsaimniekošanas organizēšanā — un veidu, kā arī par PSA *Ziemeļkurzeme* iestādes nolikumu.

Apstiprināja PSA koordinatores Guntas Abajas sagatavoto iestādes

reorganizācijas plānu un izteica brīdinājumu apvienības iestādes koordinatorei par iestādes reorganizāciju un iespējamām darba attiecību izmaiņām no 01.01.2010.

Kaut arī novadu vadītāji un G. Abaja izteica daudz labu priekšlikumu kopējai sadarbībai, izskanēja ierosinājums nākamreiz sīkāk pievērsties izglītībai un savstarpējiem norēķiniem, kā arī izvērtēt, ko novadi spēj paši, ko veidos kopīgā sadarbībā.

Novadu vadītāji nolēma pagaidām sadarbības vienojošo veidu — iestādi — nelikvidēt, jo tās nomaīņa prasītu papildu darbu un resursus.

Nolikums stāsies spēkā, kad pašvaldības to apstiprinās. Tajā pašreiz rakstīts, ka novada iestādi veido 3 novadu pašvaldības: Dundagas, Talsu un Ventspils, kas pēc normatīvajiem aktiem ir tiesību un saistību pārņēmējas. Taču visas iespējas iestāties iestādes dibinātāju pulkā ir arī Rojas un Alsungas pašvaldībai.

Diāna Siliņa

arī no vairākiem darbiem veidota mozaika — apsveikuma kartiņa, ko ieguva valsts svētku koncerta apmeklētāji. Apmeklējot izstādi, kļūst skaidrs, kā sabalsojas 18. novembra sarīkojuma un šīs izstādes nosaukums: *Es gribu uzzīmēt Latviju!*

Neticami, ka vairāku darbu autoriem ir tikai 7 – 8 gadi. Pabrīnieties arī jūs, ja vēl neesat to paguvuši!

Alnis Auziņš

Par zaļu pat vēl zaļāks

Vidusskolā

Novembra pasākumi bija veltīti valsts svētkiem.

Mēneša sākumā skolas pašpārvaldes aktīvākie skolēni ciemojās Vandzenes vidusskolā, kur pieredzes apmaiņas pasākumā tikās ar Valdemārpils un Vandzenes vidusskolu jauniešiem. Sportojot un darbojoties mūsējie ieguva draugus, uzzināja daudz jauna un arī pastāstīja par savu skolu. Pusnaktī Vandzenes pilī mūs apciemoja spoki. Ļauni tie nebija, bet tomēr baisi! Šo interesanto pasākumu bija sagata-

vojusi Vandzenes vidusskolas direktore Ivita Brinteniece, kura bija atraktīva un ļāva justies kā mājās!

11. XI skolu piepildīja īpaša noskaņa, jo audzēkņi gatavojās Lāčplēša dienai. Vakarā iededzinājām logos svecītes par piemiņu kritušajiem karavīriem un skolēni, skolotāji un vecāki kopā ar Dundagas iedzīvotājiem piedalījās lāpu gājienā.

Par godu Lāčplēša dienai skolā norisinājās konkurss *Superpuika*

2009 5.–12. klašu zēniem. Prasmi, spēku, izturību un zināšanas pārbaudīja 25 zēni 5.–9. klašu posmā un 31 zēns 9.–12. klašu grupā. Jāpiebilst, ka lielie puīši sacentās pat vairākas dienas. Par *Superpuikām 2009* kļuva 9.a klases skolēns **Edgars Cīrulis** un 11.a klases skolēns **Marinels Duplavs**. Sveicam zēnus un vēlam būt iegūtā titula cienīgiem arī turpmāk!

Vēl gribu pieminēt zēnus, kuri no *Superpuikām* atpalika tikai par dažiem punktiem un ieguva 2. un 3. vietu. Sveicam Aigaru Zvirbuli un Robertu Sproģi, bet pamatskolas grupā — Niku Kinčus kā sportiskāko, Oskaru Skarbinieku kā zinātkāko un Helviju Irbi kā prasmīgāko zēnu.

Sagaidot Latvijas 91. dzimšanas dienu, dāvājām smaidu cits citam un visi pulcējāmies pašu veidotā koncertā. Tajā pateicību saņēma audzēkņi, kas skolas vārdu un godu ir nesuši tālāk Latvijā.

Arī skola valsts svētkos saņēma dāvanu no Līgatnes papīra fabrikas. Iepriekšējā mācību gadā vairāku klašu audzēkņi kopā savāca 9 tonnas makulatūras, tādējādi izglābjot 118 kokus. Papīrfabrika par to skolai dāvāja 90 kg zīmēšanas un biroja papīra. Mums pašiem par to liels prieks!

Dzīvosim ar Latviju un kopā darbosimies!

Inese Namsone

Bērnudārza Mārtiņdiena

10. XI Dundagas bērnudārzā notika jauks pasākums Mārtiņdiena atnākusi, ziemei vārtus atvērusi, ko veidoja 1. grupiņa.

Mārtiņdienu vadīja Saimniece Gunta, viņai palīdzēja mūzikas skolotāja Rudīte. Sarīkojums sākās ar rīta danci, lai visu dienu labi veiktos. Tad Saimniece aicināja katru grupiņu uzstāties ar saviem skaņu rīkiem, ko kopīgi ar bērniem bija gatavojuši viņu māmiņas un tēti. Kādam tā bija plastmasas pudele, pilna ar pupām, citam divzūburu kociņš, rotāts ar spalvām vai dzijas diegiem. Skaitot tautasdziesmas par Mārtiņiem, mazuļi izmantoja arī savus skaņu rīkus. Skanēja, ka rīb.

Taču vēl stiprāks pēc uzstāšanās bija klauvējiens pie durvīm — tur

nāca ķekatas: dzeltena Bitīte, krāšņs Gailis, pelēcīgs Zirgs, brūns Lācis, aszobains Vilks, bārdains Āzis un ragaina Kaza. Saimniece pirmo centrā aicināja Zirgu un jautāja bērniem, kā šis dzīvnieks cilvēkiem kalpo. Bērni domāja — izjādēm, bet Saimniece pastāstīja, ka senāk bez tā zemnieks saimniecībā nemaz nevarēja iztikt, jo zirgs darījis dažādus darbus. Ķekatnieku Zirgs gan nekādos darbos neiesaistījās, bet bērnus izdancināja.

Kā ļoti nozīmīgu personu Mārtiņos Saimniece nosauca Gaili, tikai lūdza bērniem nesacīt, ko ar viņu dara. Kādam gan izspruka, ka cep,

taču pats Gailis nemaz nelikās to dzirdam. Ciemiņš uzdeva mīklas, kuru atminējums bija viens vieniņš — viņš pats. Gailis bērniem izrādīja arī visu savu saimi: skais-to, balti dzelteno sieviņu Vistiņu un mazos cālītus.

Kaza jutās lepna par nopirkto Āzi un kopā ar to un bērniem gāja rotaļā. Visbēdīgākais ciemiņš izrādījās Vilks, jo aitas un kazas jau kūti, ko lai viņš liek uz kārā zoba? Taču, tā kā bija svētki, viņš meta skumjas pie malas un, dziedādams *Kripata, krapata*, vadīja visus pa savām meža takām. Kāpēc *Kripata, krapata*? Tāpēc, ka tā pelēcis iet pa mežu, reizēm ļoti ātri, reizēm lēni. Bet, kad Vilks nometa savu nūju, katram bija jāsaslingst tajā pozā, kurā viņš atradās.

Kad pašā viducī ielidoja Bitīte, Saimniece jautāja, vai bērniem

darbnīcā zīmējām ābolus (Sarmīte Sērkele, Inga Apškrūma), bet kon-ditorejas cehā veidojām kārumu ezišus (Iveta Stare, Gunta Mika). Lielu prieku mums sagādāja skolo-tāju Intas Grīnītes un Mudītes Jurčas vadītās sporta izpriecās. Irinas Seržantes un Aijas Tālbergas grupā vērojām, kā spiež ābolu sulu. Svaigā sula garšoja visiem. Par to, lai bērni laikus nonāktu kādā no meis-tardarbnīcām, rūpējās Inese Veinberga.

Lielu pārsteigumu sagādāja sko-

garšo medus, un visi skaļi un pār-liecinoši apgalvoja: «Jā!» Kopā ar Bitīti visi izložņāja rožu dārziņu, spēlējami *Kas dārzā?*. Bet, tā kā neviens te Bitītes medu neredzēja, par pagaršošanu pat nerunājot, Saimniecei radās aizdomas, vai tik to nebūs apēdis Lācis, jo viņš rudenī kārtīgi saēdas un uz Mārtiņiem tam uznāk ziemas miegs. Lācis gan vēl negulēja, bet tāds miegains izskatījās. Taču tikai līdz brīdim, kad viņš aicināja visus kā mazus lācēnus blēņoties un dejoties.

Tā kā ķekatnieki ilgi nevienā mājā neuzturas, visi, vēl kopā dejo-dami, izšūpojās, lai būtu skaista, sniegota, pūkaina ziema, un tad jau atvadījās no ciemiņiem, lai gaidītu tos atkal nākamgad.

Diāna Siliņa

Svētki kopā ar Ābolīti

22. X bērnus ar vecākiem uz balli aicināja Ābolītis.

Pēc mūzikas skolotājas Rudītes Balķītes ieteikuma bērnudārza *Kurzemīte* skolotājas vienojās, ka šogad katru mēnesi kāda no grupām rīkos jautrus svētkus bērniem. Notika izloze, un laimīgais pirmais numurs nonāca pie 6. grupas skolotājām Irinas Jānbergas un Līgas Endzeles, kurām radās doma par Ābo-

līti.

22. X notika balle. Svētku ieskaņā mācījāmie dziesmu par āboliem. Nedaudz vēlāk bērni devās uz dažādām darbnīcām, kur tapa papīra āboli (Vija Freimane, Liene Grīnberga), ābolu eziši no āboliem un saulespuķu sēkliņām (Gunda Grasmane, I. Jānberga). Mākslas

Putnu draugi

Kopš pagājušā mācību gada Dundagas vidusskola piedalās Latvijas Ornitoloģijas biedrības (LOB) rīkotajā skolu programmā *Putni un mēs*. Par rosīgu darbošanos skolotāju Lienīti Iesalnieci un čaklos skolēnus, putnu pētniekus, **17. un 18. X LOB aicināja ekskursijā uz Papes putnu gredzenošanas centru**. Stāsta skolotāja L. Iesalniece un abas mūsu skolnieces — Andžela Lepere un Evelīna Treize.

L. Iesalniece: «Programmas *Putni un mēs* mērķis ir veicināt putnu un to dzīvesvietu saglabāšanu, pilnveidojot skolēnu zināšanas par putniem un izpratni par norisēm dabā. 2008./09. mācību gadā LOB iestājās 11 skolēni no 6. un 7. klasēm. Viņi darbojās ļoti aktīvi: vēroja putnus skolas apkārtnē, baroja putnus pie barotavām un pētīja tos, pēc tam pierakstīja novērojumus, 6.a un 8.d klase projekta nedēļas tēma saistījās ar putniem.

Vislielākais darbs bija līdzdalība starptautiskajā gājputnu reģistrēšanas programmā *Dzīvais pavasaris*. Tajā iesaistījās daudz skolēnu, arī no citām klasēm. Mājas lapā *www.springalive.net* bija jāreģistrē 4 putnu suga — bezdelīgas, dzeguzes, svīres un baltā stārķa — atgriešanās. Kad pirmoreiz redz putnu, tad arī reģistrē. Skolā ornitologs Vies-turs Ķerus stāstīja par Latvijas put-

niem dažādos gadalaikos, bet Hel-muts Hofmanis projekta nedēļā lasīja lekciju par klimata izmaiņu ietekmi uz putniem.

Šogad 17. un 18. X mūs aicināja ekskursijā uz Papi. Vai nu tāpēc, ka tās bija brīvdienas, vai laika apstākļi nelutināja — lija lietus un gaisa temperatūra bija tuvu nullei, uz Papi devāmies trijātā: es, Andžela un Evelīna. Vēl Papē kopā ar mums bija skolotāji un skolēni no Ugāles vidusskolas, Sarkaņu un Žīguru pamatskolām.

Iesaistījāmie ornitologu darbā: ķērām putnus un skatījāmie, kā tos apgredzeno. Uzstādījām lielu tiklu pūcēm. Naktī tajā nokērām 20 ausainās pūces, tad tās ielika kastē, apgredzenoja, nomērīja, nosvēra, aprakstīja putnu sugu, vecumu, dzimumu. Murdā, kas atradās pašā jūras krastā un kura sākums ir liels un plats, bet gals pavisam šaurs, ķē-

rām mazākus putniņus: zeltgalvīšus, paceplīšus, dižraibos dzeņus un krustknābjus. Arī tos svēra un mērīja, un apgredzenoja.

• Ausainā pūce jau apgredzenota.

Devāmies pārgājienā gar jūras krastu, vērojot putnus. Redzējām melnspārnu kajjas, sudrabkajas, jūras kraukļus, kajakus, gaigalas un citus. Viss Papē piedzīvotais bija ļoti aizraujošs.

Arī šajā mācību gadā jaunie ornitologi turpina darboties. Aicinu katru, kuru interesē putni, nākt mūsu pulciņā!

Irina Jānberga

Kolkas pamatskolā

10. XI no plkst. 7.40 notika Mārtiņa meža tirgus matemātikas klasē jeb Meža našķu bodē. Katra klase bija izveidojusi savu firmu, sagatavojusi plakātu ar pārdodamajām precēm un to cenām. Noslēgumā sumināja tirdzniecības firmas un veiksmīgāko pircēju. **11. XI, Lāčplēša dienā**, plkst. 17.00 iededzinājām svecītes skolas un bērnudārza logos. Notika arī skolas padomes 1. sēde. **13. XI** vispirms 6.–9. klases skolēni, pēc tam vecāki tikās ar biedrības *Esi brīvs!* psiholoģi Daci Freibergu, lai apspriestu tēmu *Saruna par atkarībām. Ko darīt?*.

17. XI jau agri no rīta, plkst. 8.00, notika Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai veltīta svinīgā līnija. Savukārt **23. XI** pa 1 pārstāvim no katras klases pulcējās uz EKO padomes sēdi.

Antra Laukšteine

Mārtiņdiena Kolkā

10. XI Kolkā svinēja Mārtiņa vakaru.

Mūzikas skolas audzēkņi un skolotājas — Evita un Dzintra — iejutās Mārtiņbērnu lomās, lai mūzikas literatūras stundās iegūtās zināšanas par latviešu folkloras tradīcijām lietotu praktiski. Kolcinieki ir naski Mārtiņu tradīcijas turpinātāji, ka ne vienā vien mājā šajā vakarā ir sarūpēts svētku cienasts mārtiņbērniem. Virmoja jautrība un dzīvesprieks, skanēja dziesmas, labas veselības, ilga mūža un pārticības vēlējumus skandēja visos veikalos, aptiekā, pagasta mājā, bērnu dārzā... Īpaši mīļi, baltās blūzītēs saposušies un ar pašceptiem pīrāgiem svētku galdā, Mārtiņbērnus sagaidīja internāta audzēkņi un audzinātājas.

Lai sagrieza rudzi, mieži

Nama tēva tīrumā,

Lai krizīte atkāpās

Ar visām nedienām!

Inora Sproģe

E.: «Redzējām, ka tiklā ieķērās pūces, bet murdā — citi putni, pētījām un paglaudījām tos. Vērojām arī, kā putnus apgredzeno, izskatījās, ka to ir viegli izdarīt.»

A.: «Sadalījāmie komandās. Katrai bija savs uzdevums. Pati nonācu komandā *Parus*, kas latīniski nozīmē *zīlītes*. Mūsu uzdevums bija savākt zarus ugunskuram.»

E.: «Biju komandā *Regulus* — *Zeltgalviši*. Mums bija jāuzliek tīkls.»

A.: «Lai pūces iemānītu tiklā, bija jāpīkstina mantiņa. Pūce domāja, ka tā ir pele, ielidoja tiklā iekšā un sapinās. Piedaloties putnu draugu pulciņā un esot arī Papē, esmu iepazīsusi vairākus putnus. Dzīvoju Kaļķos, kur pie mājām ir pļavas, lauki un meži. Tur līdinās dažādi putni un daudzus no tiem jau pazīstu.»

E.: «Vēl vēlējos iepazīties ar jauniem draugiem, un tas man izdevās. Tagad e-pastā sarakstos ar meitenēm no Sarkaņiem.»

A.: «Man gribējās redzēt un iepazīt vēl kādu Latvijas vietu. Nu zinu Papi, esmu tur bijusi. Cerēju iegūt arī draugus. Tas ir piepildījies. Ja būtu vēl kāds brauciens, noteikti piedalītos.»

Uzklausīja Diāna Siliņa

Dundagas seriāls

MAZBĀNĪTIS

Turpinājums. Sākums 5. (86.) numurā.

Arnolda un Irmās Grīnfeldu atmiņas palīdzēs iejusties laikā pirms Otrā pasaules kara un arī pēckara gados, kad starp mazbānīša stacijām atradās krautuves un mežmateriālu pārvadājumi deva dzelzceļam galveno peļņu.

A.G.: «Dzelzceļam peļņu deva mežmateriālu aizvešana. Pasažieri deva mazus ienākumus.

Krautuves bija ierīkotas starp stacijām tādās vietās, kur nebija ne pacēluma, ne krituma, lai vagoni kraušanas laikā nejauši nesāktu ripot. Lokomotīve tikmēr stāvēja metrus desmit tālāk. Pie katra vagona parasti strādāja divi vīri. Krāva tikai ar rokām. Kad visi vagoni bija piekrauti, konduktors pārbaudīja, nosvilpās, mašīnists padeva lokomotīvi atpakaļ, un konduktors sakabināja vagonus. Retu reizi tomēr atgadījās kļūmes. Katram vagonam bija bremze, ko kraušanas laikā pieskrūvēja. Reiz Kurčos vagoni, vīriem strādājot, sācis ripot lejā. Acīmredzot bremze bijusi pavirši pievilktā. Par laimi, strādniekiem ar baļķiem izdevies vagonu apstādināt.

Vilcienu sastāvā bija 9 vagoni. Tur atradās truliši baļķiem, pusvagoni papīrmalkai un dedzināmajai malkai. Galā bija konduktora vagoni. Konduktors atbildēja, lai kravu pareizi nokrautu.

Krāvējiem darbs bija jāpadara zināmā laikā. Nevarēja slinkot, pakraut un atpūsties. Vīri strādāja nepārtraukti, apmēram pusotru — divas stundas. Pustukšus vagonus ne-

nebija ne mazākās būdiņas, kur pārtverties. Tie, kam tuvāk atradās mājas, gāja tur. Pārējie turpat zem krūma nolikās pagulēt. Pēc 4–5 stundām bija jākrauj nākamais sastāvs. Vīri bija krietni dropmaņi. Darba laikā gan ne! Taču pēc kārtējā sastāva piekraušanas turpat krūmapakšā iedzēra, turpat arī nolūza un izgulēja dzērūmu. Zināja, cik būs nākamais sastāvs, un atkal bija uz strīpas. Nekādu pagiru!

Manai sievai brāļi arī strādāja pie kraušanas. Māte viņiem taisīja drēbju cimdus un katru vakaru tos lāpīja, biksēm uz celgaliem šuva virsū biezu vadmalas ielāpus. Nekādu apģērbu [dzelzceļš] nedeva.

Diennaktī bija jāuzkrauj kādi četri sastāvi. Materiāli bija novietoti abpus sliedēm. Kad piekrāva vienu sastāvu, pārējie materiāli palika tālāk. Tie pa vilcienu starplaiku pa trulišu sliedēm bija jāpiedabū pie dzelzceļa klāt, lai nākamo sastāvu varētu ātri piekraut. Par šo darbu maksāja atsevišķi, ņemot vērā attālumu. Materiālus veda vai nu uz Ventspili, no kurienes ar kuģi materiālus veda prom uz ārzemēm, vai nu uz Stendi un tālāk zāģēšanai. Lapu koki — apšu kluči aizgāja uz Liepāju sērskociņu fabrikai, bērza un melnkalkšņu finierkluči — uz Kul-

dijās, ka uz likumiem nenotiek avārijas, tāpēc vairs nevēlēja tādus kraut. Bet ko darīs ar garajiem baļķiem? Vajadzēja zāģēt pušu. Kurš par velti zāģēs? Par to pieņēmēji krāvējiem maksāja atsevišķi.

Materiālu iekraušanu uzmērīja uzņēmējam uzticami brāķeri, kas pēc sava darba iedeva dokumentus galvenajam konduktoram.

Mežus cirta galvenokārt rudenī, un tūlīt, kad uzsnīga pirmais sniegs, ar zirgu pajūgiem veda materiālus uz krautuvēm. Uzņēmēji, kas bija noslēguši līgumus ar ārzemniekiem, bija ieinteresēti, lai tos laikā piegādātu. Pretējā gadījumā rastos zaudējumi.

Ar laiku sāka rasties gateri, piemēram, Zaķirbes krautuvē. Baļķus apzāģēja un pa dzelzceļu sūtīja prom jau gatavus materiālus. Tiem bija lielāka vērtība, piedevām vairāk varēja aizsūtīt. Transportēja arī apaļkokus, metru garu dedzināmo malku, divmetriņu papīrmalku un trīs metrus garu stutmalku. Tā visa, izņemot dedzināmo malku, bija mežā nomizota. Stutmalku izmantoja kalnrūpniecībā.

Vienos no pirmajiem gateriem ierīkoja Plintiņu stacijā.»

I.G.: «Fondnieku ciemā bijušo muižas zemi iedalīja jaunsaimniekiem. Tur bija meži, no tiem katram jaunsaimniekam apbūvei piešķīra 2 hektārus, bet pārējos cirta valsts. Nocirstos kokus ar zirgu pajūgiem veda uz Plintiņu staciju. Tur bija liela krautuve un arī zāģētava ar palīgtelpām. Ceļmalā bija baraka strādniekiem un kantora telpa. Zāģētavā bija divi gateri: vienā baļķus zāģēja dēļos, otrā dēļos sazāģēja dažādos platumos. Šo izejmateriālu tālāk pa dzelzceļu sūtīja prom. Gateros strādāja galvenokārt bezdarbnieki. Mans brālis, jauneklis, arī tur strādāja. Nāca arī no tālākas apkaimes, kā vecais Ķīrsis no Ģibzdes. Tas bija 20. gadu beigās. Toreiz dzīvoju Valpenes Gruntskalnos.»

A.G.: «Turpat bija arī divas lielas grēdas ar atgriezumiem — 2–3 metrus augstas un 10 metrus garas. Atgriezumī bija 1–1,5 centimetru biezi. Secināju, ka no tiem gatavoja taras materiālus. Tolaik uzplauka

• **Dundagas MRS krautuvē ap 1960.–1965. gadu.** Kārļa Geiges foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem

ta. Meži gan sniedzās arī tālāk, bet vest 7 kilometrus ar zirgu nerentējās. Ja vēl trāpījās švaka ziema, tad materiāli varēja palikt mežā, un tie bija lieli zaudējumi. Tāpēc Meža departaments 30. gadu vidū pieņēma lēmumu taisīt šaursliežu atzarus mežmateriālu transportam. 1934. gadā valsts uzbūvēja un Mežu mi-

izlekt arī. Dzelzceļa strādnieki ar ķirkām gāja skaldīt nost ledu.

Mežmateriālus arī pludināja. Brāļi Šepes, muzikanti no Ģibzdes, stāstīja, ka pavasaros pludinājuši kokus pa Raķupi, kas tek no Lielsalām. Viens brālis par pavasara darbu sev sapelnījis taurei. Pie upītes pieveda dedzināmo malku un div-

• **Mežmateriālu iekraušana.**

Foto no Ventspils muzeja krājumiem

nistrijas rīcībā nodeva 13 km garo Plintiņu–Raķukroga meža dzelzceļu, un tad vēl uztaisīja atzaru no Zaķirbes uz Liepniekiem. Tā krautuve atradās gandrīz vai pretī manas pašreizējās mājas, *Lapsu*, celgalam, virzienā uz Talsiem kreisajā pusē. Meža dzelzceļu izbūvēja bezdarbnieki.

Brīnos, kamdēļ šo līniju vēl nepagarināja 6–7 kilometrus. Piemēram, uz Kaugu negāja atzars, bet būtu noderējis. Tur auga skaisti priežu meži, nevienš tos necirta, jo cirmsas atradās pārāk tālu no dzelzceļa. No Zaķirbes pa Ameles laukiem varēja taisīt līniju pāri uz nākamo mežu masīvu vai no Kaugas uz Lonasti. Kaugā vienu cirsma iestigoja, bet to pašu nepaņēma.

Krautuves piederēja privātajiem, par tās izmantošanu bija jāmaksā. Krautuves bija Plintiņos, tālāk uz Talsu pusi divas, Dinsberga skolas celgalā, Kurčos, Dundagā. Dundagas krautuvē pats strādāju par pieņēmēju — pēc kara, 1948. gadā. Nostrādāju gan tikai vienu ziemu un aizgāju uz MRS, jo dzīvoju Plintiņos un man nebija izdevīgi uz Dundagu braukt. Tur, kur krustojums uz Ķurbi un uz Pāci, no stacijas gāja slīdes slīpi pāri un pa kreiso pusi (virzienā uz Talsiem) prom uz Laukmuižu. Mājiņu pie pašreizējā Kalera benzīntanka, kur montēja riepas, uztaisīja mežstrādnieki savām vajadzībām. Dundagas krautuve atradās līdz gar tagadējo šoseju.

Dzelzceļam gar sliedēm piederēja zemes joslas, kas bija atsavinātas zemes īpašniekiem. Tur ziemā atradās sniega vārti, kas vasarā bija nokrauti grēdās, un rezerves slīdes. Starp katru staciju bija ceļa strādnieku brigāde, kas apkalpoja 6–7 kilometrus, tie katru dienu bija uz slīžu ceļa un raudzījās, lai tas būtu kartībā. Vasarā ceļa strādnieki dzelzceļam piederošajās joslās plāva sienu un veda saviem lopiem.

Vietējie iedzīvotāji pa dzelzceļu arī dūšīgi soļoja. Galvenokārt tāpēc, ka vienā otrā vietā tā iznāca krietni taisnāk. Tas gan bija aizliegts, bet pazīstamus, un tādu bija lielais vairums, nost nedzina. Pavasarī, kad zemes ceļi vēl nebija atkususi, pa gulšņiem brauca ar velosipēdiem, jo stīgas jau bija nožuvušas un sausas. Ziemā gājēji gan nodarīja savu postu. Plintiņu–Zaķirbes atzaru gājēji pamazām vien piebrādāja kādu pusmetru augstu. Nu vairs vilciens nevarēja pabrukt, vagoni varēja

metrīgo papīrmalku un, līdzko izgāja ledus, to sagāza upē. Lapkoku malku nedrīkstēja, jo tā bija pārāk smaga un grima dibenā. Baļķus arī ne, jo tie bija pārāk gari un būtu aizsprostojuši upi. Vīru darbs bija iet gar upes malu un ar ķekšiem stumt kokus, lai tie likumos nesa dambētos, jo upes straume nesa kokus uz malām. Sagāza jau ļoti daudz. Kur īsti izkrāva, es nepateikšu. Iespējams, ka Lonastē. Tajā vietā upē bija ierīkota ragata — krustām upei pāri savā starpā sasieti, noenkuroti gari baļķi. Tur vīri ar laivām un ķekšiem baļķus cēla ārā un veda uz tuvāko dzelzceļa krautuvi. Tā rīkojās tajās vietās, kur nebija dzelzceļa. Pludināt pa upi bija ļoti lēti. Vīri strādāja no agra rīta līdz vēlam vakaram. Tā pludināja kokus, līdz kamēr nokrita palu ūdeņi. Vienmēr bija jāuzmanās, lai materiāli nepaliktu sēkļos.

Krievu laikos uzlika mežmateriālu normas. 40 kubikmetri bija jāizcērt, kādi 50 kubikmetri jāpieved pie ceļa, jo man bija zirgs. Mežmateriālus cirta daudz, bet nebija paredmāts materiālu garums. Baļķus zāģēja 5,5–6,5 metrus garus, bērza, melnkalkšņa un apses klučus — 3,20 metrus garus. Kad uzkrāva uz kokvedējiem, tad tie aizņēma 3 metrus ceļa, ar pretī nākošo mašīnu nevarēja izmainīties.

Ziemā dzina ārā tikai skujkokus, lapkoki saulē plaisāja. Saules galā gan smērēja ar baltu krāsu, bet tas maz ko līdzēja. Kādus 15–20 centimetrus sala plaisa varēja būt, bet saplaisāja pusmetru. Simtiem kubikmetru Kaugas ceļā uz *Ierniekiem* palika mežā un sapuva. Vēlāk lapkokiem piegriezta lielāku vērbu, centās pa ziemu dabūt prom.

Arī pēc kara visai ilgi krāva tikai ar rokām, tikai ap 1955. gadu sāka kraut ar ceļamkrāniem. Ap 1948. gadu sāka parādīties kokvedēju mašīnas ar koka būdām. Krautuves sāka ierīkot tālu mežā iekšā. Automašīnas varēja aizvest kravu uz galapunktu, piemēram, uz Dundagas krautuvi, no Akmeņkalniem uz Liepnieku krautuvi. Gar dzelzceļu mežs arī bija izcirsts, cik nu tāmes bija ļāvušas, un dzelzceļam darbs mazinājās.»

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta tapšanā A. un I. Grīnfeldiem, Valdim Klišanam!

Turpmāk vēl .

drīkstēja laist prom, tad materiālu uzņēmējam būtu jāmaksā dzelzceļam milzu sods. Vienā vagonā uzkrāva aptuveni 6–7 kubikmetru, sastāvā pavisam ap 50 kubikmetru.

Darbs notika cauru gadu, vīri krāva ziemā un vasarā, lietū un sniegunī, naktī un dienā. Naktī apgaismojuma nebija. Puiši paši sakūra divus ugunskurus, dažī paņēma līdzī petrolejas vējlukturus. Savu retu reizi notika kāds negadījums. Tie bija dūšīgi vīri. Viņus nevarēja nogurdināt.

Krautuvē reizē strādāja kādi 7–8 cilvēki, pārsvarā jauni puiši, bet nāca arī padzīvojuši vīri, jo bija ļoti laba izpeļņa. Sevišķi tā vilināja tādus, kam mājās bija mazas saimniecības. Cik tieši par šo darbu maksāja, neatceros, bet mans patēvs, kam bija jaunsaimniecība, mājās ņēma plāvēju, bet pats gāja kraut vagonus. Teica, ka kraujot var nopelnīt vairāk nekā strādādams mājās.

Tas nebija viegls darbs. Pēc kraušanas vīri bija slapji, bet krautuvēs

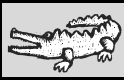
dīgas *Vulkānu*.

Apse gan nebija lielā vērtē. Pieņēmēji jeb pārstāvji, kas pārsvarā bija žīdi, bet reizēm arī latvieši, vispirms apskatījās mežu. Ja auga tikai lapkoki, tādu cirsma neņēma. Apsei pirmie 2–3 metri ir cieta koksne, tad uzreiz sākas prauls un caurums vidū.

Vienu laiku bija iesākuši no meža izvest arī baļķus visā garumā. Tos nokrāva pie dzelzceļa. Uzliekot uz truliņiem, baļķis ieliecās, un nu bai-

zvejniecība, un zivju pārvadāšanai vajadzēja kastes. Kaudzēs sakrautas bija arī 4–5 metrus garas šprīkas. To bija daudz, un netālo māju saimnieki tās veda uz savām mājām un izmantoja saimnieciskām vajadzībām, piemēram, žogu labošanai. Iespējams, arī kurināšanai, lai gan malkas toreiz nevienam netrūka. Vēlāk, 30. gadu beigās, Plintiņu krautuvē gaterus vairs neredzēju.

Maz pamazām mežus apbus slīdēm 6–7 kilometru attālumā izcirt-

Sveiks, lai dzīvo!

Turpinājums no 1. lappuses.

iegulda. Ja mēģinājumus nekavēs un uzklausīs, tad arī bērns ar vismazākajām dotībām šķībi nepūtīs. Jā, viņš nespēlēs solo gabalus, bet pavadījuminstrumentus gan.

— Skolotājs Ābols savus jaunus orķestrantus ņēma līdzī spēlēt kāzās un bērēs. Kā tas ir tagad?

— Arī mani audzēkņi ir spēlējuši. Tagad vairs nav īstas vajadzības. Lai gan daudzu pieaugušo orķestrantu Kolkā vairs nav, vairāk par 7–8 cilvēkiem nevajag, un tik daudz jau parasti atrodas.

— Kurš no jūsu audzēkņiem vislīdzāk ticis tieši pūšaminstrumentu spēlē?

— Raivis Māgurs izaudzis par profesionāli, par labāko tubas spē-

lētāju Latvijā. Visu laiku strādāja pūtēju orķestrī Rīgā, bet pērnvasar uzvarēja konkursā uz tubista vietu Latvijas Nacionālajā simfoniskajā orķestrī. Raivis izrādījās labākais sāncensībā arī vairākiem ārvalstu tubistiem.

— Kā orķestrī ar meitenēm?

— To ir visai daudz. Pašlaik orķestrī spēlē četras, vēl dažas ir jaunpienācējas. Dažus gadus orķestrī bija pat astoņas meitenes. Viņām piemīt lielāka atbildība. Man pašam ir trīs meitas, un visas izgājušas skolēnu orķestra skolu. Viņas no mazotnes redzēja, ka es ar to vien nodarbojos, laikam tas arī ietekmēja. Rudīte, vecākā, un Iveta, vidējā, spēlē flautu, Aiva — trompeti. Rudīte beigusi Jelgavas mūzikas skolu. Ja gatavojamies koncertiem,

• Zvejnieku svētkos Kolkā aizvadītājam vasarā.

Foto no V. Rēriha albuma

meitas vienmēr ir klāt.

— Vai jums Latvijā ir kāds paraugs no pūtēju orķestru mūziķiem?

— Neapšaubāmi tāds bija Gunārs Ordelovskis. Viņš mūs pamanīja Skolēnu dziesmu svētkos 1979. gadā, kad piedalījāmies pirmoreiz.

Uzzīmēt Latviju

18. XI plkst. 18. 00 sākās svinīgais sarīkojums Dundagas pilī.

Vispirms vakara vadītājas Sabīne Freiverte un Agnese Neparte pakāvējas pie mūsu tautas lūgšanas *Dievs, svētī Latviju!* pirmajiem trim vārdiem, — ko tie mums nozīmē. Tad arī pati himna, un tikpat iespaidīgi kā tā skanējusi citus gadus, kad dziedājis pagasta jauktais koris, šoreiz tā skan *a capella* izpildījumā, dziesmā vienojoties visiem zālē esošajiem.

Tālāk vakara gaitā raiti mijas Dundagas Mākslas un mūzikas skolas (DMMS) audzēkņu, skolotāju un vidusskolas jauktā ansambļa priekšnesumi ar Dundagas pagasta labāko darba darītāju sumināšanu, turklāt uz ekrāna pie skatuves labajā pusē mainās skati no pagasta daudzveidīgās dzīves. Kā teica Sabīne un Agnese: ir iemesls lepoties ar daudziem panākumiem dažādās jomās, un varbūt arī nav jābīstas no braša vārda «lepojames», ja to var teikt pamatotā daudzskaitlī, jo sevišķi pašlaik, kad pašapziņa tiešām jāpastūē.

Ziedus un daudz laba vēlējumu saņēma mūsšpuses laureāti: Dace Šmite par ilggadīgu, nenogurstošu Dundagas mūzikas dzīves atbalstīšanu, Tamāra Zoltāne — par veiksmīgu SIA *Dundaga* vadīšanu un darbavietu saglabāšanu un jauniete

Magda Frišenfelde, kuras daudzpusīgā darbība pat liek pajautāt, vai tā ir viena un tā pati meitene vai četras dažādas Magdas?

Es gribu uzzīmēt Latviju — tāds bija šis svētku dienas vadmotīvs. No Dundagas raugoties, Latvija iekrāsojās darbīga, neatlaidīga, daudzpusīga. Tātad — visam par spīti, cerīga.

Svētku sarīkojumā izdomu un darbu ieguldījusi DMMS saime un režisore Gita Broka, runātājus sagatavojusi Vaira Kamara. Vakars aizritēja vienā elpas vilcienā, un tā ir labākā uzslava visiem tā dalībniekiem. Pasākuma noslēgumā novada domes priekšsēdētājs Aldons Zumbergs aicināja pārdomāt par attiecībām «es un valsts» un vairāk uzsvērt nevis to, ko valsts man dod, bet gan — ko es dodu valstij. Novēlot visiem veiksmi un izdošanos, priekšsēdētājs nesa sveicienus no Kolkas ciema, kur svinīgais pasākums jau bija noticis. Ar aplausiem klātesošie uzņēma kolčiņu vēlējumu duņdžiniem — turēties kopā un tā būt stipriem.

Pēc svinīgās norises svētku dalībnieki uzskatījās kolonālā, iepazīstoties ar DMMS audzēkņu jauko izstādi.

Alnis Auziņš

Kolkas bagātība

18. XI pēcpusdienā Kolkas tautas namā svinīgi, bet reizē arī sirsnīgi svinēja Latvijas Republikas 91. dzimšanas dienu.

Uzrunājot Kolkas pagasta iedzīvotājus, novada domes priekšsēdētājs Aldons Zumbergs uzsvēra, ka Kolka ir unikāla vieta, Eiropas centrs, nevis nomale un kolciniekiem jādāma: «Mēs esam bagātīnājuši Dundagas novadu ar sevi.»

Vērojot vakara gaitu, tiešām bija iespēja pārliecināties par daudzām pērlēm, ar ko bagāts Kolkas pagasts. Vispirms jau tie ir čakli, darbīgi, radoši, nesavtīgi, sabiedriski aktīvi cilvēki, kuru veikumu novērtējuši gan novada ļaudis, gan pašvaldība. Šajā vakarā Dundagas novada domes apbalvojumus saņēma Viesturs Rērihs par mūža ieguldījumu, Beneventa Ružāne par rosiņu pensionāru dzīvē un ansambli *Sarma*, Aiga Ūdre par projektu izstrādi un īstenošanu un Jānis Māgurs par līdzdalību sporta dzīvē un pūtēju orķestrī. Diemžēl uz sarīkojumu nebija ieradies *Gada jaunietis Kolkā*, bet bija Jāņa māte, kam pilnīgi pelnīti uzticēja dēla apbalvojumu. Pārsteiguma dāvana tika kolciniecei Inesei Dāvidsonei, kas piedalījies visos Kolkas pasākumos un kuras fotoattēli vakarā uz ekrāna priecēja svētku dalībniekus.

Noteikti pieminami brīnišķīgie

mūzikas skolas un pašdarbības kolektīvi un viņu aizrautīgie vadītāji: mūzikas skolas pūtēju orķestris (V. Rērihs), koklētāju ansamblis (Dzintra Tauniņa), pensionāru ansamblis *Sarma* (Inora Sproģe), ansamblis *Laula* (Dz. Tauniņa) un jauktais koris (Evita Ernštreite). Skanēja gan braši, gan emocionāli ļoti smalki, atbilstoši katra darba dvēselei.

Sirds par Kolku deg daudziem kolciniekiem, visus neuzskaitīt, bet daži rosīgie vēl bez pieminētajiem pamanāmi gandrīz katrā pasākumā: arī svētku sarīkojumā piedalījās nopietnais Kolkas pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens, vienmēr smaidīgais SIA *Kolkasrags* izpilddirektors Jānis Dambītis, lieliskā Kolkas vēstures pazinēja Baiba Šuvāne un idejām bagātā Dženeta Marinska, kas prezentēja savu audiovizuālo stāstu *Burinieku gadsimts*. Tas atgādināja Krišjāņa Valdemāra domu par to, ka Kolka ir Eiropas sirds, un aicināja ticēt, ka piekrastes ļaudis vēl piedzīvos K. Valdemāra rosīgā laika atdzimšanu.

Kolkas bagātība noteikti ir arī lībiskā pieskaņa, un tās netrūka. Tautas namā atradās lībiešu karogs, svētkos piedalījās lībieši, to

Siguldiešiem, rēzekniešiem orķestrī bija pa 40 cilvēkiem, mums — tikai 12, taču katram sava balss, un neko daudz neatpalikām! Izdevās aprunāties, un Ordelovskis neslēpa apbrīnu, ka arī tik mazs orķestris var skanēt, un turpmāk vienmēr mūs atbalstīja. Tāpat arī tos orķestrus, kas bija vārgāki, tieši tiem rakstot vienkāršākas apdares.

— Kādu mūziku pats klausāties? Vai arī brīvajā laikā baudāt klusumu?

— Mājās tiešām gribas klusumu. Skolā gan, kad beidzas nodarbības, uzlieku kādu disku. To man daudz. Aizvien vairāk saista nopietnā mūzika. Klausos pūtēju orķestru ierakstus, trompetistu, tubistu spēli. Un kur nu vecmeistari! Mocartu un Bēthovenu var klausīties vienmēr. Uzliec *Mēnesnīcas sonāti* un sapņo!

Alnis Auziņš

skaitā Līvu fonda valdes priekšsēdētājs Dāvis Stalts un valdes loceklis Jānis Mednis. Varbūt tāpēc, ka šī diena bija arī Lībiešu karoga svētki, D. Staltam žaketes atloku rotāja savas tautas karodziņš, bet J. Mednim ap kaklu plīvoja šalle lībiešu karoga krāsās. Skanēja lībiešu valoda, jo ansamblis *Laula* dziedāja lībiešu tautas dziesmas.

Īpaši aizkustinoši bija dzirdēt V. Rēriha un visu apbalvoto apsveicēja, mūziķa Viktora Poremska runā skaisti un brīvi skanam lībiskā dialekta tāmnieku izlokšņi.

Sarīkojums izskanēja ar divām kopā dziedātām dziesmām. Šķiet, ka *Kurzemē* bija paredzēta scenārija, bet *Pūt, vējiņ!* gan izlauzās spontāni.

Protams, klātesoša gan netālu no tautas nama, gan I. Dāvidsones fotogrāfijās un kolcinieku dziedātajās dziesmās bija vēl kāda īpaša vērtība — jūra. Tā kopš seniem laikiem ir bijusi pārtikas avots vietējiem iedzīvotājiem, iedvesmojusi tautas radošo garu un veidojusi savas piekrastes ļaužu mentalitāti. Jūra ar savu mainīgo skaistumu vilina cilvēkus pie tās atgriezties atkal un atkal.

Ne velti kolcinieki, lai vienlaikus ar citiem latviešiem visā pasaulē dziedātu *Dievs, svētī Latviju!*, vakarā plkst. 21.00 par pulcēšanās vietu bija izraudzījušies jūras krastu.

Diāna Siliņa

Mazirbē

31. X Mazirbes internātpamatskolā ar novada domes priekšsēdētāju Aldonu Zumbergu un izpilddirektoru Elmāru Pēterhofu tikās apmēram 20 Mazirbes un citu piekrastes ciemu iedzīvotāji.

A. Zumbergs un E. Pēterhofs iepazīstināja ar četros mēnešos paveikto un nākotnes iecerēm. Tieši mazirbniekiem svarīgi trīs padarīti darbi: internātpamatskolā no Lībiešu tautas nama pārcelta bibliotēka, un tajā ierīkotajā bezmaksas interneta piekļuves vietā iespējams uzzināt par jaunāko mūsu novadā: www.dundaga.lv. Vietējā veikalā būs nopērkams novada laikraksts. Pašvaldības policists Jānis Simsons (tālrunis 26437575) jau sācis braukt reidos uz Mazirbi.

Domes priekšsēdētājs uzsvēra Mazirbes īpatnību, proti, tā atrodas Kolkas pagasta pārvaldes teritorijā, taču Dundaga ir apmēram tikpat tuvu kā Kolka un iedzīvotāji var braukt kārtot lietas arī uz novada centru.

Mantojumā no Kolkas pagasta padomes laikiem ir palicis Vides

ministrijas noraidītie teritoriālā plānojuma grozījumi. Attīstības nozaļas speciālisti, izmantojot iepriekšējā darbā iegūtos materiālus, plānojuma grozījumus izstrādā no jauna. E. Pēterhofs ziņoja, ka Kolkas pagasta teritoriālā plānojuma grozījumi būs gatavi pavasarī, tad varēs izstrādāt detālplānojumus un domāt par būvniecību.

Nākamais gads nosolās būt viegls. Ražošanai panīkstot, samazinās arī nodokļu ieņēmumi. Pašvaldībai īsti nozīmīgs ir iedzīvotāju ieņēmumu nodoklis, taču jaunajā gadā sagaidāms tā kritums. Valsts paredzējusi iekasēt naudu par neapstrādātu lauksaimniecības zemi, taču piekrastēs tādas tikpat kā nav. Jauns nodoklis būs par dzīvojamām platībām. Diemžēl valsts plānojusi ieņēmumus uz papīra, jo ne jau katrā ēkā ir Zemes grāmatā, un par ne-

reģistrētu pašvaldība neko nesaņems. Cilvēki arī iemanījušies blēdīties, neaizdomājoties, ka, citam citu krāpjot, sliktums kā bumerangs atgriezīsies pie pašiem.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija no nākamā gada iecerējusi arī citām pašvaldībām, ne tikai Jūrmalai, noteikt teritoriju, kur ārpusniekiem ļaus iebrukt par maksu. Jāgaida likums.

Tālāk viesi atbildēja uz jautājumiem.

Iedzīvotājus uztrauc, kā nākamgad būs iespējams skatīties televīzijas pārraides. Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens apsolīja painteresēties un skaidrojumu publicēt *Dundadzniekā* (sk. 8. lpp.) un novada mājas lapā. Atbildot uz repliku, ka makšķernieki Vaidē noārda kāpas ar saviem spēkratiem un atstāj atkritumus, izpilddirektors aicināja šo jautājumu tvert dziļāk. Tas kopumā ir neapzināts bizness, iespēja piekrastes ļaudīm nopelnīt. Makšķernieki ir paredzama un gana turīga publika, kas labprāt atstātu mašīnas iedzīvotāju sētās,

par to samaksājot, tāpat vēlētos nakšņot. Par atkritumu apsaimniekošanu jādāma. «Līdz šim to nesaņēmu darījuši, bet no pavasara būs citādi». Pašvaldība grib panākt, lai iedzīvotāji arī ieguldītu zināmu naudu, gan maksājot par atkritumu regulāru savākšanu, gan iegādājoties nelielus konteinerus, — tādiem vajadzētu būt katrā viensētā. Turklāt piekrastē ierīkos urnas atkritumiem, un par nelielu atlīdzību uzraugs katru dienu izstaigās apkārtni, rūpējoties, lai tā vienmēr būtu saposta.

Beidzot iekustējies jautājums par automašīnu stāvvietu piekrastē, valsts pat gatava dot tam naudu. Vajadzētu ierīkot divu veidu stāvvietas: laukumus pārdesmit mašīnām un par 1 metru paplašināt ceļu posmus, lai spēkratus varētu ērti novietot ceļmalā, netraucējot satiksmi.

Vai pabeigs klāt asfaltu no Kolkas līdz Ventspilij?

Plānā tas ir, bet ceļiniekiem atvēlētā nauda nākamgad sarukusi uz pusi...

Pie mums, uz zemēm

Lielākais darba devējs novadā

Ciemojoties Kolkā, apmeklējām arī otro zivju pārstrādes ražotni SIA *Līcis-93*. Par to stāsta ceha vadītāja un Dundagas novada domes deputāte Regīna Rūmniece.

Kad 2000. gada 1. jūlijā sāku strādāt zivju cehā *Līcis-93*, tajā ražoja ap miljonu šprotu kārbu. Strādājošo skaits bija ap 200. Laika gaitā darba apjomu esam palielinājuši: saražojam 2,5 miljonus kārbu un nodarbinām ap 400 cilvēku. Visvairāk strādnieku brauc no Dundagas pagasta — divas ceturtdaļas. Pārējie ir no Kolkas pagasta un Talsu novada. Dundagas novadā esam lielākie darba devēji.

Ražotnes īpašnieki ir bieži mainījušies, un viņu attieksme pret darbiniekiem arī bijusi atšķirīga. Ļoti priecājamies, ka pirms 10 gadiem par šī ceha īpašnieku kļuva SIA *Līcis-93*, kuras valdes priekšsēdētājs ir Aivars Lejietis. Valde gan prasa augstu darba disciplīnu un kvalitāti, bet arī gādā par saviem strādniekiem: viņiem par brīvu ir transports, darba apģērbi, reizi dienā cilvēki saņem siltu zupu un maizi. Tāpat ir iekārtotas atpūtas telpas un medicīnas punkts. Kādreiz apkārtne ļaudis labāk izvēlējās strādāt

citur, jo runāja, ka mūsu cehā ir ļoti stingra kārtība.

Strādājam visu laiku, tikai vasa-

rā remontu laikā cehs ir slēgts. Ir 2 maiņas: pirmajā strādā no plkst. 5.00 līdz 14.00, otrajā — no plkst.

citu uzņēmumu ražotajām šprotēm. Savu produkciju sūtām uz bijušajām Padomju Savienības republikām — Krieviju, Ukrainu, Kirgīziju, Kazahiju. Tirgus ar Krieviju pašlaik ir stabilizējies. Pirms 2 gadiem mūsu Kolkas ceha saražotās *Zelta šprotes* saņēma zelta medaļu un diplomu par 1 miliona latu apgrozījumu vienam produkcijas veidam.

Autoklāvi cehā ir no zvejnieku kolhoza *Banga* laikiem, kad tie bija modernākie Latvijā. Citur izmantoja grozu autoklāvus. Tagad vieglāk būtu strādāt ar grozu autoklāviem, jo ar mūsējiem var ražot tikai viena veida sortimentu. Tāpēc praktizējam vairāku šprotu ražošanu, nevis

sortimentu veidus.

Ir ieplānots jauns *hanzas* vako-tājs. Ap jauno gadu sāksim šprotes ražot nevis apaļajās, bet *hanzas* kārbās.

Dienā pieņemam līdz 30 tonnām svaigo reņģu. Abās maiņās apstrādājam ļoti daudz — ap 30 tonnu. Dienā saražojam 100 000 tūkstošus kārbu konservus.

Ļoti būtiski ir zivis labi nokūpināt, no tā atkarīga tālākā produkcijas kvalitāte. Jābūt kūpinātājiem, kas darbu izdara nevainojami, tad viss ir kārtībā. Kūpinām ar alkšņu malkas skaidām. Malku iepērkam, skaidas sagatavojam paši. Skaidas ievie konteineros un caur dūmu generatoriem dūmus padod uz tuneļiem. Ir iekārtota jauna datorsistēma, un var redzēt, kāda tuneļos ir temperatūra.

Kārbas gatavo SIA *Gamma-A* Kolkas cehā. No Holandes atvestu metālu nolako Jēkabpilī un loksnes at-sūta mums. Tā produkcija iznāk nedaudz lētāka.

Laboratorijā strādā divas darbinieces: vadītāja un viņas vietniece. Šeit pārbauda visu, ko cehs saņem, sākot ar palīgmateriāliem, izejvielām, ražošanā nepieciešamo, kā arī gatavos konservus.

Kaut arī konkurence ir liela, ce-ram noturēties un pastāvēt.

Diāna Siliņa

Kora 140. jubileja

31. X vakarā dundadznieki skaisti nosvinēja Dundagas jauktā kora 140. jubileju.

Koris diriģentes Sandras Lielan-ses vadībā sniedza brīnišķīgu kon-certu, kas uzrunāja klausītāju sir-dis. Aizkustinoši, ka dziedātāji izpil-dīja arī divu bijušo dundadznieku — Jāņa Ābola un Raita Rēriha — kom-ponētās dziesmas. Sirsnīga bija R. Rēriha satikšanās ar skolotāju Ri-tu Zemtiņu, kas ierosinājusi šo dziesmu uzrakstīt.

Lepnumu radīja ne vien kora uz-stāšanās, bet arī Kubalu skolas-muzeja vadītāja Ivara Abaja stāstī-jums par tā vēsturi un viņa rādītie attēli uz ekrāna. Viņš sacīja: «Man prieks, ka dundadznieki ir lepmi par savu lielāko zīmolu — kori, ko varē-juši noturēt visos laikos. Ticu Raita (R. Rēriha. — Red.) vārdiem: tas pa-stāvēs. I. Abajs norādīja, ka ļoti sta-bils koris tad, ja vadītājs ir skolotājs un dundadznieks.

Kora nosaukums ilgajā pastāvē-šanas laikā vairākkārt mainījies, bet muzeja vadītājam vērā ņemams li-

arī pašlaik.

Muzeja vadītājs pieminēja vēl kādu zīmīgu faktu — 1936. gada 26. jūlijā, I Dundagas dziesmu dienā,

• Dundagas jauktais koris 2008. gada dziesmusvētkos.

Foto no kora albuma.

cies kāds punkts kora statūtos 1883. gadā. Tajā rakstīts, ka **korī var būt arī cilvēki, kas dziedāt nevar, bet atbalsta kori**. To varētu atjaunot

piepalīdz 16 kori un diriģēja Pauls Jozuus. I. Abajs uzsvēra, ka **Dunda-gas dziesmu dienu varētu turpi-nāt**.

Stāstījumā vairākkārt pieminēja Gustavu Traubergu, kora dibinātā-jū, Jāni Šultneru un Gastonu Šteinu, diriģentus, kuru vadībā koris pieda-lījies vairākos dziesmu svētkos. Īpa-ša personība Dundagā ir bijis Er-nests Ābols, viņa vislielākais de-vums korim — hronika *Dundagas kora vēsture, II daļa* (1982–1996), kas ir sakārtota izdošanai.

Kaut gan I. Abajs atzina, ka šajā vakarā sniegtais ir tikai druskas no kora bagātā mūža, taču visi vēstu-risko daļu noklausījās un noskatījās ar lielu interesi. Kad Kultūras daļas vadītāja Smaida Šnikvalde atzīmē-ja — koris īpašs ar to, ka tajā dzied domes priekšsēdētājs, A. Zumbergs savukārt atbildēja, ka bez viņa koris var iztikt, bet bez diriģentes ne. S. Lielanse kori vada jau vairāk ne-kā 10 gadu. Kopā ar to pabūts 4 Dziesmu svētkos, *Rīgai 800* ieskaitot, un 2 starptautiskajos koku festivā-los. Visu šo laiku korim uzticīga bi-jusi arī koncertmeistare Dace Šmi-te.

Bija laba vēlējumi un ziedi. Bet pāri visam virmoja pārliecība, ka koris skanēs arī turpmāk.

Diāna Siliņa

Dundadznieki Kolkā

Sestdien, 7. XI, Kolkas tautas namā **Dundagas amatiereteātris viesojās ar Vairas Kamaras iestu-dēto izrādi *Aijā žūžū, bērns kā lācis***.

Iepriecināja, ka gan aktieros, gan skatītājos bija daudz jauniešu. Pēc izrādes tautas nama zālē sākās īsta rosība — visi gatavojās ballei. Tajā par mūziku gādāja mūsu pašu ciema mūziķi — Evita Ernštreite, Inora Sproģe, Valters Laķevics un Raivo Fridrihsons. Ugunskrītības grupa izturēja godam — lustīga dancošana nerimās līdz pat pirmajiem gaiļiem, un uz mājām visi dancotāji varēja aiziet ar prieku pilnu sirdi. Deju lai-kā neiztika bez pārsteigumiem. Pēkšņi uz skatuves parādījās burvī-gas, baltas dziedošas pīlītes, kuras rūpīgi apčubināja apjukusu un sku-mīgu puisī, bet pēc tam kārtīgi iz-dancināja visus dundadzniekus. Vē-lāk noskaidrojās, ka tas bija Kolkas amatieru teātra meiteņu un zēna apsveikums kolēģiem no Dundagas, nevis dziedošu pīļu fenomēns.

Cerams, ka kopēji pasākumi cie-šāk satuvinās kolčiņus ar duņdzi-ņiem!

Aiga Ūdre

Tikšanās ar Kārli Lagzdiņu

11. XI kolcinieki baudīja novadnieka Kārļa Lagzdiņa dzīves stāstu.

... Kolkas tautas nama un mūzi-kas skolas logos mirdz iedegtas svečītes. Mazajā zālītē sapulcēju-šies ļaudis, tasītēs kūp smaržīga tēja, un ar lielu nepacietību un in-teresi gaidām vakara viesi — Kārļ-onkuli no Ēvažiem.

Pirms 7 gadiem mēs — Kolkas jauktais koris un mūzikas skolas kolēktāji un dziedātāji — koncertē-jām Maskavā. Kārļonkuls autobusā mums spēlēja mutes ermoņikas un laiku pa laikam stāstīja par piedzī-voto izsūtījuma laikā. Jau tad ar dziļu interesi klausījāmies un ap-brīnojam viņa sirsnīgumu, patiesu-mu, dzīvesprieku un dziļo ticību.

Latvijas vēstures lappusēs daudz esam lasījuši par pēckara izsūtīša-

nu, par latviešu apsūdzēšanu it kā Dzimtenes nodevībā, nacionālismā, par piedzīvoto lēģeros, dzīvi Sibīri-jā. Dzirdēt to no cilvēka, kas pār-dzīvojis baismīgos notikumus, ir daudz iespaidīgāk. Kārļonkuļa stās-tījums bija tik pārdomāts, dziļš un aizkustinošs, ka laiku pa laikam gan klausītāji, gan pats stāstītājs nobirdināja savilņojuma, sāpju un reizē prieka asaras. It kā kamols kaklā, cik daudz netaisnību, cik ciešanu — bads, neziņa, slimības, ilgas pēc mājām. Atkal satikšanās ar vecākiem Sibīrijā pēc septiņiem atšķirtības gadiem pašā Ziemas svētku vakarā, ciešā draudzība vēl līdz šai dienai ar iepazītājiem izsū-tījuma biedriem... Šie notikumi liek

mums visiem izprast dzīves pa-matvērtības — mīlestību pret Die-vu un sev tuvajiem, Dzimteni.

Ar apbrīnu vērojām iekšēji spē-cīgo cilvēku, kurš arī tik traģiskus notikumus spēj atcerēties, savā stāstījumā iemetot pa drumstaliņai humora un optimisma. Kārļonkuls mums arī šajā vakarā bija sagata-vojis pārsteigumus. Viņš spēlēja mutes ermoņikas un ģitāras pava-dījumā dziedāja dažādas izsūtīto dziesmas, meža brāļu dziesmu *Ma-zais bunkurītis* un 19. divīzijas him-nu.

Šī bija labākā vēstures stunda mūsu mūžā, un ļoti gribētos, lai stāstu dzirdētu arī jaunieši.

Lai Kārļonkulim laba veselība un lai saglabājas iekšējais gaišums un dzīvot prieks!

*Inora Sproģe, Evita Ernštreite
un Dzintra Tauniņa*

Ansamblim *Laula* 10 gadu!

Jubilejas gadā par lībiešu dzies-mu ansambli stāsta tā vadītāja.

Neesam lībietes, mēs tikai mācā-mies lībiešu dziesmas! Tādēļ kon-certoss piesaku īsāk: ansamblis *Lau-la*. Pašlaik esam ap 10. Doma izvei-dot šādu grupu radās toreizējai Kol-kas tautas nama vadītājai un bijuša-jai sieviešu kora *Mare* dziedātājai Ritai Leitendorfai, jo *Mare* bija izju-kusi. Ansambli pirmsākumos vadīja Ilona Jostiņa.

Esam meitenes labākajos gados, bet čaklākās mēģinājumu un visādu citādu norišu apmeklētājas ir gados cienījamākās dalībnieces! Jaunāka-jām dziedātājām līdzī nāk viņu jaunā paaudze, un tas, manuprāt, ir pats galvenais! Kopīgi suminām ju-bilārus, apmeklējām pirtis, brau-cam ekskursijās.

Allaž dziedam Lībiešu svētkos, esam uzstājušās Talsos, Ventspilī un Rīgā, 2005. gadā piedalījāmies folkloras festivālā Slovākijā. Pēdējā laikā sadarbojamies ar Kolkas ama-tierteātri Elmāra Ansona lugā *Stār-ķa matemātika*. **Aprīlī esam iecerē-jušas jubilejas koncertu.**

23. X Talsu tautas namā piedalījā-mies Danču vakarā. To Talsos pirmo reizi rīkoja Lija Dunska un Talsu folkloras kopa *Tals' trimin*. Izrīcību kuplīnāja viesi no Rīgas, Piltēnes un Ventspils. Pārsteidza bērnu un jauniešu pulks. Fantastiskā kopība palīdzēja atcerēties piemirstās tau-tas dejas un iepazīt nezināmas. Lī-dzīgus vakarus derētu sarīkot arī pie mums.

Dzintra Tauniņa

Līvõ āiga • Līvu laiks

Tēriņtš!

Sveiciens visiem *Līvu Laika* lasītājiem vēlajā, bet siltajā rudenī! Šoreiz pie jums vērsīšos es, Linda

Zonne, viena no Līvu fonda dibinātājiem un valdes locekle. Jau nobirušas visas krāsainās koku lapas,

un notikumi līvu pasaulē ir bijuši tikpat krāsaini kā koki, kurus Dabas māte bija apveltījusi ar tik fantastiskām krāsām.

Nupat ir beidzies veļu laiks, gada klusākais laiks, kad visā Latvijā, arī Līvu krastā, piemin un atceras savus senčus. Ceru, ka arī jūs, dārgie lasītāji, neaizmirsāt par saviem senčiem, kas šajā krastā vairums bijuši līvi, un arī stāstījāt par viņiem bērniem un mazbērniem. Ja ne, tad nekas nav nokavēts, jo jebkurā gada laikā drīkst pieminēt savus mīļos ar gaišu vārdu.

Visbeidzot vēlos visus lasītājus apsveikt Līvu karoga dienā, kas tāpat kā valsts svētki ir 18. novembrī. Turpināsim godāt savu skaisto karogu un būt lepnī par savu nacionālo piederību!

Linda Zonne

Foto no Lindas Zonnes albuma

Līvu ziņas • Līvōd tieudōd

18. X LNT TOP 10 rāda sižetu Lībieši cīnās par savas identitātes saglabāšanu, raksturojot līvu tautas stā-

Nurmorkestōr koncertē Sanda Lai-
mes grāmatas *Svētā pazeme. Latvijas alu folklorā* atvēršanā.

Julgī Stalte vada pirmo lībiešu valodas nodarbību Kolkas pamatskolā.

3. XI Nurmorkestōr koncertē profesora Jura Urtāna grāmatas *Kā at-rast pilskalnu* atvēršanā.

4. XI Ventspilī notiek pirmā lībiešu valodas nodarbība. Diviem desmitiem interesentu valodu māca Zoja Sīle.

13. XI Nurmorkestōr kopā ar vēl dažiem līvu jauniešiem dodas uz Igauniju, lai Tallinā svinētu tuvojošos Karoga dienu.

14. XI Kolkā notiek paplašināta Līvu savienības valdes sēde, kurā

- Ansamblis Nurmorkestōr.
- Ansambol Nurmorkestōr.

Foto no Ullas Ernštreites albuma

- Līvu valodu mācās (no labās): Matīss Stīpnieks no Kolkas, Dāvis Stalts no Rīgas, Dana Bušmane no Ventspils.
- Līvō kieldō oppōbōd (pařimist puolst): Matīss Stīpnieks Kuolkōst, Dāvis Stalts Rīgst, Dana Bušmane Vāntōst.

Jāņa Medņa foto

31. X Līvu fonds viesojas pie Līvu savienības Ventspils grupas, lai pārrunātu stāvokli Līvu savienībā. Prezentētas sadarbības idejas, kā arī nolemts cieši sadarboties ar Līvu fondu.

1. XI Līvu fonds tiekas ar Līvu savienības reģionālo Kolkas grupu.

piegalās arī Līvu fonda, *Līvōd kultūr sidām* un Dundagas novada pašvaldības pārstāvji.

16. XI Sākas lībiešu valodas mācības Rīgā. Vecāko grupu māca Ērika Krautmane, iesācējus — Zoja Sīle.

Apkopojā Linda Zonne

Līvu fonds Kolkā Līvōd fond Kūolkas

1. XI Kolkā ar novada domes vadītāju Aldonu Zumbergu un kolcniekiem tikās Līvu fonda (LF) valdes priekšsēdētājs Dāvis Stalts.

Viņš pastāstīja par nodibinājuma mērķiem, plāniem, paveikto un aicināja sadarboties. Lielākā daļa LF cilvēku ir Līvu savienības biedri, un LF ir veids, kā piesaistīt līdzekļus lībiešu valodas, kultūras saglabāšanai, sociālās dzīves un infrastruktūras attīstībai. Ar konkrētiem priekšlikumiem sadarbībai atsaucās Baiba Šuvcāne un Dženeta Marinska. Pēc tam D. Stalts runāja ar Kolkas lībiešu grupu, kas arī piekrita sadarbībai.

Diāna Siliņa

14. XI Līvu Savienības paplašinātā valdes sēde 14. XI Līvōd Īt vōļikšijzt laigōnd istōks

Lai sēdi sasauktu, vajadzēja notikt tam, kas ir noticis, proti, Līvu savienībai (LS) un līvu sabiedrībai nonākt pie sasistas siles. Krīze ir atvērusi acis daudziem cilvēkiem, un nu parādās visu īstās sejas.

Līvi ir ne vien spīvi, bet arī bieži vien nīgrī. Šis nīgrums daudzkārt ir bijis viens no lielākajiem iemesliem milzu plaisai paaudžu starpā, kas nu radusies un kas jau gandrīz vai panāca to, ka līvu tautai nav nākotnes, jo nav, kas to būvē.

Tomēr esam nonākuši pie līvu trešās atmodas, kura sākusies ar Lī-

ne reizi vien tika pārmests. Klāt nebija arī Mazirbes un Staiceles grupas vadītāju. Ar Aldona Zumberga un «Līvō Kultūr Sidām» atbalstu, kā arī daļu LS valdes atbalsta vadīju šo sapulci. Paldies A. Zumbergam, jo tieši viņš man visvairāk uzticas un redz manu vārdu sakritību ar darbiem. Tas ir abpusēji. LS valde nolēma veikt iekšējo auditu. No LS grāmatvedes (kuras gan oficiāli nav) tika iegūti aptuveni dati par LS parādsaistībām. Tika noskaidrots, kur un kādos jautājumos līdzšinējās LS vadības strādājušas absolūti ne-

• No labās puses • pařimist puolst: Lilita Kalnāja, Brigita Zakare, Aldis Ermanbriks.

vu fonda aktivitātēm lībiešu dzīves sakārtošanā. Mēs, Līvu fonds, esam uzņēmējušies pie viena galda pulcināt gan «Līvōd Kultūr sidām», gan LS, protams, zinot, ka līvi bieži ir strupi un nevēlas, lai viņus pamāca, taču nesaredzam citu iespēju, lai izietu no pašreizējā stāvokļa.

Sapulcē Kolkas tautas namā piedalījās visa LS valde, gan bez Alda Ermanbrika, kuram sarunas gaitā

kompetenti, un lemts, ka jāsasauc ārkārtas kopsapulce. Tā būs izšķirošā LS nākotnei. Piebildīšu, ka mēs dzīvojam brīvā, demokrātiskā un tiesiskā valstī, kurā pastāv likumi, no kuru pildīšanas neviens nav atbrīvots. Lai visiem veicas darbs lībiešu lietās!

Dāvis Stalts,
Līvu fonda valdes priekšsēdētājs
Jāņa Erdmaņa foto

Līvōd fond Vāntas

31. oktōbōrs Vāntas sugz Līvōd Īt Vānta kūožpēļiz jag jūod kubbōtulmi. Sīestō vōtīz jaggō ka Līvō fond jūodiji Dāvis Stalts, Kūokananā (SIA Kolkasrags) direktor Jānis Dambītis ja Līvōd fond Rīgō jag ūž jūodiji Ilze Bernšteina.

Amād saitō tuntōbōks¹ Līvōd fondōks ja saitō tieudō², missōks um Līvōd fond tuoizti ābku Līvōd Īt, mis um seļtš. Sāl nīžiztō ka īl sīe, mis um tīedōd, īl amā tādzi ažā — īl vōimiz oppō līvōd kīeldō Vāntas, Rīgōs, Kūolkas, Staitsōls ja Pāls. Rōkāndiztō īl sīe, kui tādizt attō Līvōd plagā pivād, kui nēdi vōiks piddō īdskubsō, ja īl sīe, mis um Rovkuodāks paldīž ja mis līb jeddōpēdōn.

Interesentōd saitō kutstōd ītō Līvōd fondōks ja Vāntas um suggōmōs Līvōd fond tīejag, neku se um jōvā suggōn Rīgōs. Vānta jag jūodijizōks sōb Māra Vīgerte.

Jānis Dambītis nīžiz īl eņtš tīe³ Dūoņig mōgōnd Kūolka pagāst jūods. Ta nīžiz ka īl kompozītsij Vizzō klōkštōd rānda (Aizslēgtais krasts) ja nāgtīz sīe jaggō Izāizād (Senči). Pāgiņd Līvōd Īt Vānta jag nōtkōmōd neiztō sāl eņtš vanbiži. Pigā siedā diskō nīžōdōks īl Lūž jelāmis 20. āigastsadā īrgandōksōs vōib ādō Kūolkas.

Minnōn um sūr rīem, ku se kubbōtulmi nāgtīz tōmizt jellō ītizt mērkōd pierāst. Ma lūotōb, ku se tōmi sōb jo sūrōks ja tarmōb tīedō amā mōtōltōd.

Dana Bušmane Vāntas

¹ saitō tuntōbōks — iepazinās

² saitō tieudō — uzzināja

³ nīžiz īl eņtš tīe — stāstīja par savu darbu

Līvu fonds Ventspilī

31. X Ventspilī Līvu savienības Ventspils reģionālās grupas valdes sēdē piedalījās arī Līvu fonda priekšsēdētājs Dāvis Stalts, SIA Kolkasrags direktors Jānis Dambītis un jaunievēlētā Līvu fonda Rīgas grupas vadītāja Ilze Bernšteina.

Visus iepazīstināja ar Līvu fonda būtību, atšķirībām starp Līvu fondu, kas ir nodibinājums, un Līvu savienību, kas ir biedrība. Sēdē pastāstīja arī par paveikto, par galveno sasniegumu uzskatot valodas mācību rīkošanu Ventspilī, Rīgā, Kolkā, Staicelē un Pālē. Klātesošie apsprieda Lībiešu karoga svētku nozīmību, iespējas tos kopīgi svinēt, kā arī tautas nama pašreizējo stāvokli un tā nākotni.

Interesentus aicināja iestāties Līvu fondā, un Ventspilī sāka veidoties Līvu fonda darba grupa, kā tas noticis jau Rīgā. Par tās priekšsēdētāju izvirzīta Māra Vīgerte.

Jānis Dambītis iepazīstināja ar darbību Dundagas novada Kolkas pagasta pārvaldē. Viņš stāstīja arī par kompozīciju *Aizslēgtais krasts* un demonstrēja tās fragmentu *Senči*. Daudzi Līvu savienības Ventspils grupas biedri tur ieraudzīja savus vecākus. Drīzumā šo disku ar vairākiem stāstiem par Lūžņu dzīvi 20. gs. sākumā prezentēs Kolkā.

Man patiešām ir liels prieks, ka sapulce pierādīja gribu darboties vienotu mērķu vārdā. Ceru, ka tā kļūs arvien lielāka, un novēlu sasniegt visu plānoto!

Dana Bušmane Ventspilī

Sveiciens Līvu karoga svētkos! Tēriņtš Līvōd plagā pivās!

Ullas Ernštreites foto

Raibs kā dzeņa vēders

Kā skatīsimies televīziju?

Kā rīkoties, lai arī turpmāk redzētu televīzijas pārraides, pārejot uz apraidi ciparu formātā, skaidro lietpratēji.

Eiropas Savienības direktīva liek valstīm līdz 2012. gadam pāriet no TV programmu zemes apraides analogajā formātā uz apraidi ciparu formātā. Latvijas Republikas Sattiksmes ministrija bija izsludinājusi konkursu par pārejas nodrošināšanu uz zemes TV apraidi ciparu formātā un šogad 17. II pasludināja *Lattelecom* par uzvarētāju. Saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumu *Lattelecom* līdz 2009. gada beigām ir jānodrošina publiskā bezmaksas TV kanālu zemes apraide ciparu formātā 99% Latvijas teritorijās.

Lai skatītos *virszemes TV* (parastās televīzijas no torņa) **bezmaksas kanālus**, vajadzīgas šādas iekārtas: antena, ciparu TV uztvērējs (dekoderis) un televizors. Lai skatītos **maksas kanālus**, papildus vajag viedkarti. Lai skatītos ciparu TV no Dundagas torņa, vajag tādu pašu decimetru diapazona antenu kā līdz šim, Kolkas apkārtnē droši vien būtu vēlama antena ar lielāku elementu skaitu. Ja pašreiz analogās TV attēla kvalitāte ir laba, tad gan tādai pašai vajadzētu būt arī digitālajai TV, un iespējams, ka antena nav jāmaina. Dekoderis *Lattelecom* mājas lapā ir nopērkams par Ls 39,50.

Maksa par pakalpojumu

Brīvā paka: 5 kanāli (LTV1, LTV7, LNT, TV3, TV5); neierobežots televizoru skaits; karti nevaļ; abonēšanas maksas nav.

Ekonomiskā paka: 16 kanāli, 1 pieslēgts televizors; maksa par viedkarti Ls 6,00; dekodera īres maksa, slēdzot ilgtermiņa līgumu uz 24 mēnešiem, — Ls 1,98 mēnesī; abonēšanas maksa Ls 3,50 mēnesī; 100% atlaide abonēšanas maksai pirmos 3 mēnešus.

Pamata paka: 30 kanāli; 1 pieslēgts televizors; maksa par viedkarti Ls 6,00; dekodera īres maksa, slēdzot ilgtermiņa līgumu uz 24 mēnešiem, — Ls 1,98 mēnesī; abonēšanas maksa Ls 6,90 mēnesī; 100% atlaide abonēšanas maksai pirmos 3 mēnešus.

Lai skatītos *virszemes TV*, nepieslēdzot ārējo ciparu TV uztvērēju (t.i., bez dekodera), vajag televizoru ar iebūvētu MPEG-4 ciparu TV uztvērēju. Ja televizors ražots līdz 2008. gadam, tam visticamāk MPEG-4 DVB-T uztvērējs nav iebūvēts. Tātad, pērkot jaunu televizoru, ir vērts padomāt par tādu, kam jau ir iebūvēts digitālās TV uztvērējs, — tad nebūs jāpērk atsevišķs dekoderis. No otras puses, tehnika tik ātri attīstās, ka pēc pāris ga-

diem, iespējams, šis TV standarts būs jau novecojis un atkal kaut kas būs jāpiepērk klāt.

Daži jautājumi un atbildes no interneta lapas www.lattelecom.lv

— **Kāpēc izvēlēts tāds virszemes TV ieviešanas veids, kas iedzīvotājiem rada papildu izmaksas?**

— Visā pasaulē pāriet uz ciparu TV. Ja Latvijā neieviestu ciparu TV, apraides zonas samazinātos, jo kaimiņvalstu ciparu apraide (piemēram, Igaunijas, Lietuvas), it īpaši pierobežā, varētu radīt traucējumus. Turklāt topošais pakalpojums ir ievērojami labāks par esošo. Ciparu formāts nodrošina vairākas ērtas un mūsdienīgas iespējas — elektronisko TV programmu, valodu un subtitru izvēli (līdzīgi kā skatoties DVD), iespējas pasūtīt filmas un augstas izšķirtspējas TV kanālus (pēdējie 2 gan būs atkarīgi no klienta iegādātā dekodera un televizora modeļa).

— **Kad varēs iegādāties nepieciešamās iekārtas?**

— Pārbaudītās un pieejamās iekārtas atrodamas *Lattelecom* mājas lapā. Pašlaik tās iespējams iegādāties, piesakot pakalpojumu mūsu mājas lapā, zvanot uz 177 un *Lattelecom* veikalos.

— **Kā varēs pieslēgt kādu maksas kanālu?**

— Jānoslēdz līgums ar *Lattelecom* par izvēlētajām kanālu pakas lietošanu un jāsaņem viedkarte.

— **Vai no maksas kanāliem varēs arī atteikties un atgriezties pie bezmaksas pakas?**

— Tādu iespēju iedzīvotājiem

noteikti garantēs. To, kā notiks pāreja no vienas pakas uz citu, precīzi norādīs līgumā.

— **Vēlos pieslēgt virszemes TV laukos. Man ir 1975. gadā pirktis televizors *Horizonts*. Vai man būs jāpērk jauns televizors?**

— Tehniski iespējams pieslēgt gandrīz jebkuru televizoru, pieslēdzoties audio – video ieejai vai arī caur antenas ieeju (Eiropas skaņas standarts – BG).

No sarunas ar «177»

Raidīšanas sākums Dundagas tornī varētu būt ap 2010. gada janvāri. *Lattelecom* gan garantē, ka virszemes digitālo TV pilnīgi visā Latvijā ieviesīs līdz 2012. gadam. Līdzko sāks raidīt digitālo TV, uzreiz būs pieejami visi 5 bezmaksas kanāli: LTV1, LTV7, LNT, TV3, TV5. Tā ir laba ziņa Kolkas pagasta iedzīvotājiem, jo līdz šim kolcinieki par velti labā kvalitātē varējuši skatīties tikai 2 valsts TV kanālus, savukārt LNT un TV3 — no Rīgas raidītāja, diemžēl signāla kvalitāte ir ļoti slikta.

Sākotnēji gan esot iespējami traucējumi, kurus iespējami īsākā laikā centīsoties novērst. (Zināma gan viņu novērsana «iespējami īsākā laikā». — Aut.) Pašlaik *Lattelecom* esot tikai 1 modeļa dekoderis, tas derot gan maksas, gan bezmaksas kanāliem, t.i., ja izraudzīti tikai bezmaksas kanāli, tad — nopērc un skaties, ja gribas arī maksas, tad jāpiepērk klāt viedkarte (noslēdzot līgumu ar *Lattelecom*). Bet, kad tas būs pieejams Dundagas novadā, nav zināms.

Sagatavoja Aldis Pinkens

Jaunumi medicīnā

No 29. X Dundagas novada iedzīvotāji *ātro palīdzību* var izsaukt, zvanot no fiksētajiem tālruniem uz numuriem 03 vai 63374003, bet no mobilajiem telefoniem uz tālruni 112. Neatliekamo medicīnisko palīdzību vairs nevar izsaukt pa tālruni 63291392.

No decembra Veselības un sociālās palīdzības centra (VSPC) 1. stāvā, laboratorijas telpās, novada sievietes pieņems ginekologi. Dr. Zigrīda Aveniņa pieņems katru mēneša pirmajā un trešajā piektdienā no plkst. 10.30 līdz 15.00, Dr. Eduards Ošiņš pieņems reizi ceturksnī, pirmā reizē 15. janvārī no plkst. 15.00 līdz 18.00. Iepriekš jāpiesakās pa tālruni 63232305.

No janvāra katru piektdienu no plkst. 10.00 līdz 17.00 zobārstniecības kabinetā pacientus apkalpos stomatoloģe no Rīgas Rebeka Brīvmane un medicīnas māsa Kristīne Zotina. Iepriekš jāpiesakās pa tālruni 63242276. Pacientus ar sāpēm pieņems bez pieraksta.

Valdis Rande, VSPC vadītājs

Novada zvejnieki!

Iespējams iesniegt pieteikumus zvejas rīkiem 2010. gadam. Iesnieguma veidlapas var saņemt Kolkas pagasta pārvaldē vai lejuplādēt: www.dundaga.lv/zinas/2009.11.03.dundagas_novada_zvejniekiem. Aizpildītie iesniegumi jānodod Kolkas pagasta pārvaldē vai Dundagas novada domē. Tālruni saziņai: 63220548, 29174294.

Novada Dome ar 23.09.2009. sēdes lēmumu Nr. 176 noteikusi ģenētiski modificēto organismu audzēšanas aizliegumu Dundagas novada teritorijā līdz 31.12.2014.

Rakstiskos priekšlikumus un iebildumus iesniegt novada Domē, Pils iela *Līkā muiža*, Dundaga, LV–3270, līdz 31.12.2009.

SIA *Laskana* Rojas ostā
iepērk papīrmalku un malku.
Tālrunis: 29650005.

Alberts Bernāns (1937)
Velta Grundberga (1933)
Imants Jaunvalks (1933)
Harijs Arvīds Janbergs (1944)
Eleonora Bokuma (1926)
Arnolds Pētersons (1928)
Arnis Jurgensons (1940)

«Dundadznieks» Nr. 11 (92)
2009. gada novembris.

Dundagas novada domes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Ēriks Bērzkalns, Baiba Dūda, Velta Metene, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Smaida Šnikvalde, Aiga Štrausa, Aldons Zumbergs.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 500 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize

Kārtības policijas darbinieki

Uldis Šmēdiņš, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors, iedzīvotājus pieņem Talsu ielā 24, Dundagā, Dundagas novadā, pirmdienās no plkst. 9.00 līdz plkst. 12.00. Tālrunis 63242102, mobilais tālrunis 28314394.

Egils Mauriņš, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors, iedzīvotājus pieņem «Brigās», Kolkā, Dundagas novadā, otrdienās no plkst. 9.00 līdz 12.00. Tālrunis: 63277266, mobilais tālrunis: 26308769.

Mārtiņš Ziediņš, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors (nepilngadīgo jomā). Akmeņu ielā 5, Talsos, Talsu nova-

dā, 107. kabinetā, e-pasts: martins.ziedins@talsi.vp.gov.lv, tālrunis 63202742.

Talsu iecirkņa vadības pieņemšanas laiks

Normunds Grūbis, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirkņa priekšnieks, iedzīvotājus pieņem Akmeņu ielā 5, Talsos, Talsu novadā, 201. kabinetā pirmdienās no plkst.13.00 līdz 16.30, tālrunis: 63202701, e-pasts: normunds.grubis@talsi.vp.gov.lv.

Ligita Boginska, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšniece, iedzīvotājus pieņem Akmeņu ielā 5, Talsos, Talsu novadā, 201. kabinetā pirmdienās no plkst. 13.00 līdz 16.30. Tālrunis

Ieteikumi gripas profilaksei

Oktoobra otrās dekādes sākumā pēc Pasaules Veselības organizācijas datiem bija vairāk nekā 400 tūkstoši laboratoriski apstiprinātu pandēmiskās *A(H1N1)* gripas gadījumi un vairāk par 4735 mirušo. Biežākais nāves cēlonis ir plaušu karsonis.

Kas ir tā saucamā cūku gripa?

A gripas vīrusiem ir raksturīga pastāvīga mainība, kas izraisa jaunu vīrusu, un tas, pārkāpis sugas barjeru, var izplatīties cilvēku vidū un radīt jaunu gripas pandēmiju. Tā ir infekcijas slimība, kas strauji izplatās, pārkāpjot valstu un kontinentu robežas.

Cūkas gripu parasti pārslimo viegli un pilnīgi izveseļojas. Cilvēki nevar inficēties, lietojot uzturā termiski apstrādātu cūkas gaļu. Gripa, kas patlaban izplatās cilvēku vidū, nav «cūku», bet cilvēku gripa, ko izraisa jauns *A(H1N1)* gripas vīruss. Kā katru gadu gripa izplatās ar sie-

kalu pilieniem, inficētam cilvēkam šķaudot vai klepojot, kā arī ar siekalām aptraipītu sadzīves priekšmetu starpniecību.

Gripas inkubācijas laiks ir 48–72 stundas. Slimība sākas akūti: temperatūra augstāka par 38°C, ļoti stipras galvas un muskuļu sāpes, nespēks, sāpes rīklē, sauss klepus. Dažiem slimniekiem ir arī vēdersāpes, nelaba dūša, biežāka vēdera izeja. Gripa bez sarežģījumiem parasti beidzas 5 dienās. Biežākā un smagākā komplikācija ir plaušu karsonis. Smagi slimo mazi bērni un cilvēki pēc 65 gadu vecuma.

Kā rīkoties pandēmijas gadījumā?

Vakcīna pret pandēmisko *A(H1N1)* gripu Latvijā nav pieejama, tāpēc **svarīgi ievērot profilaksi**: gripas pandēmiskā pacēluma laikā neapmeklēt publiskus pasākumus; ja vien iespējams, neizmantot sabiedrisko transportu; mazināt uzturēšanās laiku nevēdinātās telpās; rūpīgi mazgāt rokas (īpaši pēc sabiedrisku vietu apmeklēšanas, pēc braukšanas sabiedriskajā transportā); sekot, lai bērni ievērotu personisko higiēnu.

Ja mājās ir gripas slimnieks: izolēt viņu atsevišķā telpā, ja tas nav iespējams, pacienta gultu norobežot ar vismaz 1,5 m augstu aizslietni; lietot atsevišķus traukus un tikai savus higiēnas piederumus; kopējām ieteicams lietot daudzkārtīgu marles masku, kas pēc lietošanas jāiznīcina vai jāvāra un jāgludina; slimniekam deguna šņaukšanai

pašvaldības policijas inspektors.

Pēc Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa sastādīti protokoli; par dzīvošanu bez derīgas LR pilsoņa pases (186. p. 1. d.) — 2, par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu (173. p. 1. d.) — 2 (nolēma abu lietu izskatīšanu atlikt uz nākamo sēdi).

Pēc pašvaldības saistošajiem noteikumiem *Par sabiedrisko kārtību Dundagas pagastā* sastādīti 4 protokoli — par pārmērīgu alkoholisko dzērienu lietošanu, kas ir traucējoša apkārtējiem iedzīvotājiem (5.11. punkts).

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

Dundagas novada
pašvaldības policijas inspektors
izsaka pateicību Guntim Celmam par drosmi
likumpārkāpēja aizturēšanā 25. X.

izmantot vienreizlietojamu mutautiņu, kas vēlāk jāiznīcina.

Gripas profilaksei un ārstēšanai var izmantot arī medikamentus, kas darbojas pret gripas vīrusiem. Novērots, ka uz pandēmisko *A(H1N1)* gripu neiedarbojas līdz šim plaši lietotais pretgripas medikaments remantadīns. Uz visiem *A* un arī *B* gripas vīrusiem darbojas jaunākās paaudzes līdzekļi, recepšu medikamenti — gripas vīrusa neiraminidāzes inhibitori oseltamivirs un zanamivirs.

Informāciju apkopoja VSPC vadītājs Valdis Rande

Lūdzu cilvēku, kas pērnajā rudenī no manis aizņēmas kāpostu ēveli un stampu, to atdot. Elma Zadiņa, tālrunis 26111364. Atlīdzībā kāpostgalviņa.